

การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ

IMPLEMENTATION OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION WASTE MANAGEMENT POLICY

วงศ์วรรณ บุญวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไป
ปฏิบัติ

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

IMPLEMENTATION OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION WASTE MANAGEMENT POLICY

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION (Public Administration)

Faculty of Social Sciences Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
ของ
วงศ์วรรณ นุญวัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ ไสยสมบัติ)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เต็มขวาลา)
	 กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญาณ์ นักพื่อน)
	 กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ ไสยสมบัติ)

ชื่อเรื่อง	การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
ผู้วิจัย	วงศ์วรรณ บุญวัฒน์
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษา การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ และสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ นำผลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อหาความสัมพันธ์ของเนื้อหา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ด้านกระบวนการนำนโยบายการจัดการขยะ คือ มีการเตรียมความพร้อม และตั้งรับนโยบายการจัดการขยะไว้ล่วงหน้า กล่าวคือหลังจากหลังจากทราบบว่ารัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่แรกในการนำร่องจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในจังหวัด ได้มีการศึกษากฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ เพื่อวางแผนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด จัดตั้งคณะกรรมการในชุดต่างๆ เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมไปถึงเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจากกระทรวงต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาให้ความรู้ ด้านการวางแผนการขนย้ายขยะมูลฝอย การกำหนดพื้นที่จัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ การจัดการขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ ได้แก่ อำนาจของกฎหมายที่รัฐบาลได้บังคับใช้ ความชัดเจนของนโยบายทำให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สมรรถนะองค์การ การวางแผนทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด

คำสำคัญ : องค์การบริหารส่วนจังหวัด, นโยบายการจัดการขยะ, พระนครศรีอยุธยา

Title	IMPLEMENTATION OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION WASTE MANAGEMENT POLICY
Author	WONGWAT BOONYAWAT
Degree	MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Petcharat Saisombut , Ph.D.

This research is a study of the Implementation of provincial administrative organization of waste management policy. The objectives of the study process and key success factors in the implementation of waste management organization policy in the in the provincial administration in Phra Nakhon Si Ayutthaya, using qualitative research, in-depth interviews, and focus group interviews. The sample group in this study included administrators, government officers, related staff that performed duties in the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Administrative Organization, the Mahapharam Municipality, Local Administration Officers, and people living near a model waste disposal center. A descriptive analysis was applied to the results to identify relationships in the content. The results revealed that Provincial Administrative Organization in Phra Nakhon Si Ayutthaya had a process to be come prepared for study laws, regulations and making plans in advance after realizing that government appointed Phra Nakhon Si Ayutthaya Province as a pilot established a new waste disposal center, appointment committees and invited professionals from various ministries, institutes, or units related to given knowledge about waste management planning, The key success factors were good competency organization management, policy clarity, the absolute power of the government to make staff proceed correctly and promptly, and competency in efficient organization allowing regulation and planning to manage sufficient resources for waste management, including waste segregation at the origin and the participation of people concurrent with providing support to staff from all sides.

Keyword : Provincial Administrative Organization, Waste Management Policy, Phra Nakhon Si Ayutthaya

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เกิดจากความเมตตากรุณา การให้ความช่วยเหลือ และความดูแลเอาใจ การให้คำแนะนำ และการแสดงข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ นับเป็นประโยชน์อันดียิ่งสำหรับผู้วิจัย ในการแก้ไขข้อบกพร่องในปริญญานิพนธ์ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษา คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่องานปริญญานิพนธ์

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร คณาจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือประสิทธิภาพด้านวิจัย เจ้าหน้าที่หลักสูตร ที่ให้คำแนะนำ ประสานงาน วางแผนด้านการศึกษา และพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ ทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร ทุกท่านที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม ให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ องค์การบริหารบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมไปถึงประชาชนที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลทุกๆท่าน คอยให้ความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือในการสัมภาษณ์ และอำนวยความสะดวกต่างๆ จนงานวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและน้อมรำลึกถึงคุณของบิดามารดา ที่คอยอบรมสั่งสอน ให้ความรู้และเป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

วงศ์วรรณ บุญวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเนื้อหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ขอบเขตงานวิจัย	5
ด้านเนื้อหา	5
ด้านกลุ่มตัวอย่าง	5
ขอบเขตด้านพื้นที่.....	5
ขอบเขตด้านระยะเวลา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายไปปฏิบัติ	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ	18
2.3 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ	20
2.4 ภูมิหลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	27

2.5 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
3.1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	38
3.2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการศึกษา	41
4.1. ผลการศึกษา	41
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	84
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	86
5.3 ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก หนังสือขอสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	97
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	101
ภาคผนวก ค ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์	108
ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ข้อมูลอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	27
ตาราง 2 ข้อมูลปริมาณขยะ จำแนกเป็นรายอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	29
ตาราง 3 จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย	31

สารบัญรูปภาพ

หน้า

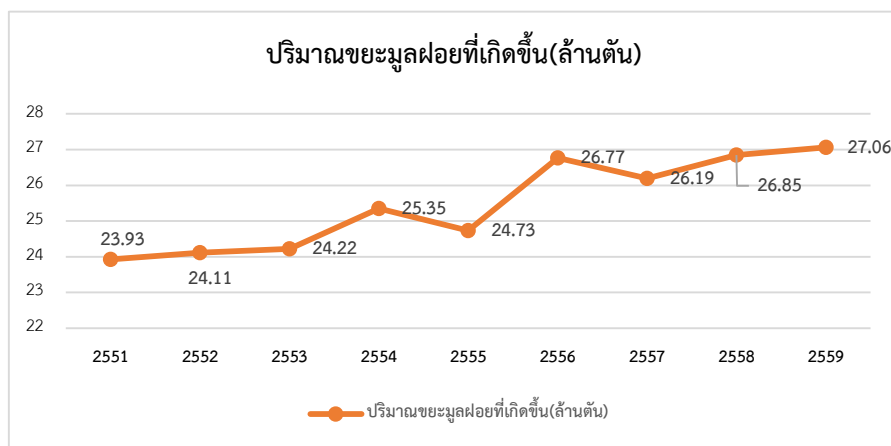
ภาพประกอบ 1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น(ด้านต้น) ในปี 2551 – 2559.....	2
ภาพประกอบ 2 ตัวแบบทางด้านการจัดการ ของ Water Williams	12
ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดโดยใช้หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle)	21
ภาพประกอบ 4 จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2556 – 2560	28
ภาพประกอบ 5 กราฟการจัดลำดับจังหวัดที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่.....	32
ภาพประกอบ 6 กรอบแนวคิดผลการศึกษาวิจัย.....	83
ภาพประกอบ 7 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	109
ภาพประกอบ 8 การลงพื้นที่สัมภาษณ์.....	110
ภาพประกอบ 9 การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์	111
ภาพประกอบ 10 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่กำจัดขยะแห่งใหม่	112
ภาพประกอบ 11 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (1)	112
ภาพประกอบ 12 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์	113
ภาพประกอบ 13 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์	114

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของเนื้อหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีนโยบายการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ซึ่งเป็นแผนที่มียุทธประสงค์เพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ทั้งระบบสาธารณูปโภค การคมนาคม รวมถึงการเปิดโอกาสให้เอกชน เข้ามาร่วมลงทุนมากขึ้นนั้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในประเทศทั้งด้านพื้นที่อยู่อาศัย ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศ จากพื้นที่กสิกรรมในอดีตนำไปสู่พื้นที่อุตสาหกรรม และในปัจจุบันกลายเป็นพื้นที่รองรับสำหรับประชากรแฝง ทั้งประชากรแรงงาน หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งเมื่อมีการพัฒนาประเทศด้านต่างๆนี้ ส่งผลให้ประชากรจะเพิ่มมากขึ้นแล้วนั้น ยังส่งผลโดยตรงทำให้เกิดขยะมูลฝอยปริมาณมากที่เกิดจากแหล่งชุมชนและอุตสาหกรรม และมีแนวโน้มจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ทุกๆปี ในปีพ.ศ. 2548 ปริมาณขยะทั่วประเทศมีจำนวนถึง 30,082 ตันต่อวัน และเพิ่มขึ้นเป็น 40,082 ตันต่อวัน ในปีพ.ศ. 2549 คิดเป็นปริมาณ หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30 ส่วนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น มีสัดส่วนร้อยละ 20 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วไป (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550.) นอกจากนี้ สำนักจัดการการของเสีย และสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ ได้อธิบายสถานการณ์ แนวโน้มของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในทุกปี และยังพบปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ตกค้าง ที่กำจัดไม่ถูกต้อง อีก 6.22 ล้านตัน/ปี ฉะนั้น ขยะมูลฝอยจึงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อมกลายเป็นหนึ่งในปัญหามลพิษ ซึ่งเป็นภัยใกล้ตัวที่กระจาย ในวงกว้างมากขึ้น โดยปัญหาขยะของสังคมไทยที่มีเพิ่มปริมาณมากขึ้น อาจประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น การเจริญเติบโตเศรษฐกิจของสังคมไทยนำไปสู่การขยายพื้นที่อุตสาหกรรม พฤติกรรมการบริโภค การใช้วัสดุที่ใช้มีความสะดวกต่อผู้บริโภคมากขึ้น ได้แก่ พลาสติก โฟม เป็นต้น รวมถึงการขยายพื้นที่เขตเมือง และเขตชุมชน เพื่อรองรับจำนวนประชากรมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ ล้วนส่งผลทำให้เกิดปริมาณขยะที่มากขึ้น หากไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้อง หรือ จัดการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หรือ ถูกตามหลักสุขาภิบาล อาจนำไปสู่ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหาการส่งกลิ่นเหม็นของขยะ ปัญหาพาหะนำเชื้อโรค หรือน้ำท่วมขังอันเกิดจากขยะเข้าไปอุดตันท่อระบายน้ำ เป็นต้น ซึ่งปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในแต่ละ รายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น(ล้านตัน) ในปี 2551 – 2559

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ. 2560

ปัญหาขยะจึงกลายเป็นปัญหาที่สะสมมายาวนาน และส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศอันเกิดมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิทยาการที่ล้ำสมัยของมนุษย์ รวมถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และปัจจัยต่างๆ ตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ขยะยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้เช่นกัน ถ้าไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้อง กล่าวคือ หากนำขยะไปจัดการทิ้งในพื้นที่ไม่ถูกต้อง มนุษย์สามารถรับสารเจือปนที่เป็นเชื้อโรค ไมโครพลาสติก (พลาสติกขนาดเล็กมากๆ ที่แตกจากการย่อยสลายไม่สมบูรณ์) และสารเคมีอันตราย อย่างสารตะกั่ว และโลหะหนัก ในขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึมลงดิน ทำให้สารพิษ ดังกล่าวย้อนกลับมาหามนุษย์ ผัก เนื้อสัตว์ อาหารทะเล รวมถึงน้ำได้เช่นกัน นอกจากนี้ การกำจัดขยะที่ไม่ถูกวิธี ด้วยการเผาโดยไม่มีการควบคุมสามารถก่อให้เกิดสารไดออกซิน ซึ่งสร้างมลพิษในดิน อากาศ ทั้งในรูปแบบฝุ่นละออง ก๊าซพิษ รวมถึงกลิ่นไม่พึงประสงค์ ทำให้เป็นอันตรายต่อผู้คนทั่วไปที่สูดดมหรือสัมผัส ไม่เพียงแต่ประชาชนทั่วไปจะได้รับผลกระทบจากขยะ เจ้าหน้าที่เก็บขยะ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เสี่ยงต่ออันตรายหลายรูปแบบ ทั้งถูกของมีคมบาดจนอาจเกิดแผลติดเชื้อและบาดทะยัก อันตรายจากเชื้อโรคในกระดากชำระ ถูยางอนามัย ผ้าอนามัย เศษอาหารเน่าเสีย และซากสัตว์ โดยโรคภัยจากขยะที่เกิดขึ้นได้แก่ โรคระบบทางเดินอาหาร ท้องร่วง โรคจากการติดเชื้อ โรคภูมิแพ้ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ และโรคมะเร็ง (School of Changemakers. ออนไลน์) จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น หากกำจัดขยะด้วยกระบวนการที่ไม่ถูกต้องแล้ว จะส่งผลกระทบร้ายแรงตามมานอกเหนือจากกลิ่นอันไม่พึงประสงค์ของขยะ

ในการบริหารงานด้านการจัดการขยะของ รัฐบาลแต่ละสมัยได้วางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นเพื่อลดปัญหาขยะที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น รัฐบาลสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติโดยสนับสนุนการผลิตและการใช้ พลังงานทดแทน โดยเฉพาะการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพ และชีวมวล เช่น แก๊สโซฮอลล์ (E10 E20 E85) ไบโอดีเซล ขยะ และมูลสัตว์ เป็นต้น หรือ รัฐบาลสมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ผลักดันกฎหมายว่าด้วยองค์กฤษฎาด้านสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย กลิ่น และเสียง ที่เกิดจากการบริโภค การจัดการระบบกำจัดขยะ ของเสียอันตรายมลพิษทางอากาศ โดยวิธีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการขยะอย่างไรก็ดี ปริมาณขยะยังคงเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี หนึ่งในสาเหตุดังกล่าวอาจเกิดมาจากการขาดความร่วมมือของประชาชนในประเทศ อันเป็นต้นทางของการทิ้งขยะ (นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์ และโชคสุข กรกิตติชัย. ออนไลน์) ปัญหาขยะจึงกลายเป็นวาระระดับชาติที่ประเทศไทยต้องตระหนักถึง โดยรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีที่ประสงค์จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน จึงมีการร่วมประชุมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขลดปัญหาขยะและรักษาสีสิ่งแวดล้อม ในแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ เพื่อให้เป็นแนวทางขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่สังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) โดยรัฐบาลได้กำหนดพื้นที่นำร่องในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันเป็นพื้นที่แรกที่รัฐบาลพึงเห็นความสำคัญ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันมีหลักฐานยืนยันถึงความรุ่งเรืองและอารยธรรมในอดีตกาลที่ผ่านมา จึงได้รับการจดทะเบียนการเป็นมรดกโลกภายใต้ชื่อ “นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร” ส่งผลให้เกิดแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือน ทศนาจรหลายต่อหลายกลุ่ม นับเป็นการสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดเป็นอย่างดี ทั้งธุรกิจที่พัก ร้านอาหารมีเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเกิดนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

แม้ว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ช่วยหมุนเวียนเศรษฐกิจภายในจังหวัดก็ตามนั้น อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากขึ้น รวมถึงประชากรแฝงที่เข้ามาทำงาน และเพิ่มขึ้นของประชากรในลักษณะต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดและนำมาสู่ปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งทั่วไปที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ ตลอดจน ย่อยสลายได้ยาก กลุ่มถุงพลาสติกเบื้อนเศษอาหาร หรือ เศษบรรจุภัณฑ์ต่างๆ รวมไปถึง ขยะอันตรายและขยะรีไซเคิล ที่มีจัดการขยะได้อย่างไม่ถูกต้อง

ก่อให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้างในพื้นที่กำจัดขยะ โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 5 ของจังหวัดที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง 642,566 ตัน และเป็นจังหวัดที่มีปัญหาวิกฤตด้านการจัดการขยะมูลฝอย 52.96 จากคะแนนประเมิน 100 คะแนน (กรมควบคุมมลพิษ. 2560) เห็นได้จากขยะกองเป็นภูเขาเท่าตึกสูง 8 ชั้นกว่า 3 แสนตัน ส่งกลิ่นเหม็น ทำให้น้ำเน่าเสีย เกิดการเผาไหม้มีควันไฟ และเศษขยะปลิวว่อนสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้าน ณ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ผู้จัดการออนไลน์. ออนไลน์) ฉะนั้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงกำหนดแนวทางขับเคลื่อนนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ที่มีขยะดังกล่าวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจัดให้มีโครงการอยุธยาเมืองประวัติศาสตร์ เมืองสะอาดปลอดขยะต้นแบบ

โครงการ อยุธยาเมืองประวัติศาสตร์ เมืองสะอาดปลอดขยะต้นแบบ เป็นโครงการจัดการแก้ไขปัญหาขยะ (พระนครศรีอยุธยา) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา - โครงการผลิตไฟฟ้าจากการกำจัดขยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้พื้นที่ราชพัสดุ จำนวน 372 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา ในพื้นที่ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล และขนย้ายขยะตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต จำนวน 222,000 ตัน จากตำบลบ้านป้อม ไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลใช้ระยะเวลาเพียง 2 เดือน ซึ่งเร็วกว่าระยะเวลาที่ตั้งไว้ได้จากเดิม 6 เดือน อนึ่งพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ณ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการสร้างศูนย์กำจัดขยะต้นแบบพระนครศรีอยุธยา ที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลขึ้น รวมถึงอาคารสาธารณูปโภค นอกจากนี้ ในระยะถัดไปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จะดำเนินการจัดตั้งโรงแยกขยะ โรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะ โดยมีกำหนดให้เสร็จภายในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งพื้นที่ภายในศูนย์ดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกายได้ในอนาคต จากการดำเนินการโครงการดังกล่าว จึงทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กำจัดขยะต้นแบบพระนครศรีอยุธยาแห่งแรกและแห่งเดียวในขณะนี้ ที่สามารถจัดเป็นสถานที่รับศึกษาดูงานของทุกองค์กรที่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อม (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2558)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษการบริหารจัดการขยะ และการรักษาสีสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการในการแก้ไขปัญหาและการ

บริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่การถ่ายทอดวิธีการและการสร้างแรงจูงใจ สู่การเสนอแนะ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับจังหวัดอื่นๆ รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกให้กับจังหวัด หรือภูมิภาคใกล้เคียงในลำดับต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการการนํานโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนํานโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ

ขอบเขตงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการนํานโยบายการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติกรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจะศึกษาดังนี้

ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะกระบวนการและปัจจัยแห่งความสำเร็จการนํานโยบายการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ โดยศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้น กล่าวคือ การกำจัดขยะตกค้างสะสมโดยการนำมาฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

ด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ข้าราชการประจำ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนํานโยบายไปปฏิบัติ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพื้นที่ เฉพาะพื้นที่จัดการขยะแห่งใหม่ในตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับสัมภาษณ์เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เริ่มศึกษาดังแต่ 1 สิงหาคม 2560 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
2. เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บุคลากรในเทศบาลตำบลมหาพรามหณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และบุคลากรในสำนักงานการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ประชากร หมายถึง ประชาชน ชุมชน และประชาสังคม มีส่วนร่วมและบทบาทสำคัญแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ
4. การจัดการขยะ หมายถึง การสิ่งต่างๆที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์นำมาบริโภค แล้วเห็นว่าสิ่งนั้นไม่เกิดประโยชน์ ไม่มีคุณค่าอีก นำไปคัดแยกก่อนทิ้ง เช่น เศษอาหาร ภาชนะ เศษสินค้าทั้งในตลาดและในครัวเรือน และนำไปฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำแนวคิดการจัดการขยะของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปเป็นบทเรียนให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านการจัดการขยะที่มีผลสำเร็จต่อการนำนโยบายการจัดการขยะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการจัดการขยะมูลฝอย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.3 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ
- 2.4 ภูมิหลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2.5 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นโยบายสาธารณะ เกิดจากการผสมคำระหว่าง นโยบาย และสาธารณะโดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นโยบาย” คือหลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ ส่วนคำว่า “สาธารณะ” คือ ทั่วไป เพื่อประชาชนทั่วไป เช่น สวนสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะ บ่อน้ำสาธารณะ ฉะนั้น หากคำมารวมกัน หมายถึง หลักและวิธีการดำเนินการสำหรับปฏิบัติเพื่อประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทยได้เสนอ แนวคิดหลากหลายมิติ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งสำหรับนักวิชาการไทย ได้นิยาม “นโยบายสาธารณะ” ดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพงษ์ (อ้างถึงในสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ 2549: 328) ได้ให้นิยามนโยบายสาธารณะว่า เป็นทางปฏิบัติของรัฐบาล ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์แน่นอนไม่ทางใดทางหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน หรือหลีกเลี่ยงปัญหาในอนาคต และเพื่อไม่ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงปรารถนา รัฐบาลจึงมีความจริงใจที่ จริงจังที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ และนโยบายจะอยู่ในเชิงบวก หรือ เชิงลบ หรือ จะเลือกไม่กระทำก็ได้

อมร รักษาสัตย์ (อ้างถึงในศุภชัย ยาวะประภาษ. 2557: 3) ได้ให้นิยามนโยบายสาธารณะ อย่างกว้าง คือ ความคิดของรัฐบาลว่าจะดำเนินการทำอะไร หรือไม่อย่างไร เมื่อใด โดยคาดว่ามีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการกระทำ
2. การกำหนดแนวทางใหม่ๆ
3. การกำหนดสนับสนุนต่างๆ

มยุรี อนุমানราชธน (2556: 6) ได้ให้คำนิยามนโยบายสาธารณะ คือ การกระทำหรือกิจกรรมของรัฐบาลที่เลือกตัดสินใจกระทำต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมี การจัดโครงการ วางแผน และวิธีการบริหารงาน ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามสภาพความเป็นจริง

Davis Easton (อ้างถึงในธัญญวัฒน์ รัตนศักดิ์. 2555: 2) ได้ให้นิยามนโยบายสาธารณะ คือ การที่รัฐบาลจัดสรรสิ่งที่มีค่า ได้แก่ งบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และอื่นๆ ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายให้กับสังคมส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่ารัฐบาลจะเลือกกระทำ หรือไม่กระทำก็ตามย่อมก่อให้เกิดผลในการแจกแจงคุณค่าต่างๆ ของสังคม

Ira Sharkansky (อ้างถึงในธัญญวัฒน์ รัตนศักดิ์. 2555: 3) ได้ให้ความหมายนโยบายสาธารณะไว้ว่า กิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลกระทำ ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องต่างๆ ได้แก่

1. การจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน เช่น สุวีลิตการ การศึกษา การคมนาคมขนส่ง
2. การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย
3. การจัดงานฉลองเนื่องในวาระสำคัญที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศ
4. การควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบาย เช่น กระบวนการกำหนดนโยบาย หรือ

การกระทำการเมืองอื่นๆ เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การเสนอร่างกฎหมาย การตัดความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศอื่นๆ เป็นต้น

Thomas R. Dye (อ้างถึงในธัญญวัฒน์ รัตนศักดิ์. 2555: 3) ได้ให้ความหมายว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำและอะไรคือความแตกต่างที่รัฐบาลทำ

กล่าวโดยสรุป นโยบายสาธารณะ คือ แนวทาง หรือกิจกรรมของรัฐบาลที่ตัดสินใจจะเลือกกระทำ อาศัยปัจจัยต่างๆ เช่น งบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น อยู่ในรูปแบบแผน โครงการ กฎหมาย พระราชบัญญัติ เพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะ หรือ อาจเลือกไม่กระทำ ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสภาพแวดล้อมในขณะนั้น

การนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นหนึ่งในกระบวนการของนโยบายสาธารณะที่มีความสำคัญในการผลักดันนโยบายให้สัมฤทธิ์ผล หากไม่ประสบความสำเร็จ นโยบายจะส่งผลกระทบต่อประชาชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งนำไปสู่ความล้มเหลวของนโยบาย โดยมีนักวิชาการให้นิยามการนำนโยบายปฏิบัติ (Policy Implementation) ไว้ดังนี้

Daniel A. Mazmanian and Paul A. Sabatier (อ้างถึงในกล้า ทองขาว. 2548) ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หมายถึง การรับผลการตัดสินใจที่เป็นนโยบายไปปฏิบัติในรูปแบบกระบวนการ และขั้นตอน ต่อมาคือการประกาศใช้เป็นนโยบาย กฎหมาย แผนงาน หรือโครงการ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปปฏิบัติ นำไปสู่การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงแม้ว่าจะตั้งใจปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติก็ตาม และสุดท้ายคือขั้นตอนการทบทวนปรับปรุง นโยบาย กฎหมาย แผนงาน หรือ โครงการ ซึ่ง Daniel A. Mazmanian and Paul A. Sabatier (อ้างถึงในสมบัติ อารังธัญวงศ์. 2546) ได้กำหนดขั้นตอนต่างๆของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ดังนี้

1. การพิจารณาผลลัพธ์ของนโยบายของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมุ่งให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาบรรลุตามวัตถุประสงค์
2. การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมายต่อการตัดสินใจนโยบายของผู้กำหนด นโยบาย หากนโยบายใดกลุ่มเป้าหมายไม่ยินยอมที่จะปฏิบัติตาม จะก่อให้เกิดอุปสรรคสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ
3. พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของหน่วยปฏิบัติ เพื่อจำแนกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นบวก หรือมีแนวโน้มไปในทิศทางลบ หากผลกระทบเป็นไปในทิศทางลบจะมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
4. พิจารณาผลกระทบจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจนโยบาย ซึ่งผู้ตัดสินใจนโยบายจะประเมินได้ว่าเป็นผลกระทบที่พึงปรารถนา หรือไม่
5. การประเมินกระบวนการทางการเมืองที่มีบทบาทในการบัญญัติกฎหมาย เพื่อพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

Paul Berman (1978) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลพิจารณาตัดสินใจจะทำให้สำเร็จ โดยมองรูปแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2 กระบวนการ ดังนี้

1. ระดับมหภาค คือ หน่วยงานระดับสูงได้ กำหนดนโยบายให้ หน่วยงานระดับล่างนำไปปฏิบัติ

2. ระดับจุลภาค คือ หน่วยงานระดับล่างรับนโยบายหน่วยงานระดับสูงนำไปปฏิบัติ

นอกจากนี้ Paul Berman ได้กล่าวอีกว่า หากต้องการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายจะต้องมีความชัดเจน เรียกว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงาน” (อ้างถึงในสมบัติ อารมย์วงศ์. 2546) ซึ่งความชัดเจนของนโยบายเป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาจพบว่านโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจน แต่มาตรการในการปฏิบัติไม่ชัดเจน หน่วยงานปฏิบัติที่รับผิดชอบอาจต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติ และอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เช่นกัน ในกรณีวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยแรกของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติไม่ทราบแน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบายคืออะไร จะต้องตีความเอาเองโอกาสที่จะเกิดความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปได้มาก แต่หากนโยบายใด มีวัตถุประสงค์ หรือ เป้าประสงค์ที่ชัดเจนมากเพียงใด ก็จะมีส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสอดคล้องประสานกัน และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ได้จางมีปรารถนา

Pressman และ Wildavsky (อ้างถึงใน สมบัติ อารมย์วงศ์. 2546) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย กล่าวคือจะต้องมีนโยบายเกิดขึ้นมาก่อน และผู้ปฏิบัติจึงสามารถเริ่มดำเนินการโดยได้รับงบประมาณกับอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบ

Van Meter, Donald S. & Van Horn, Carl E. (1976) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งหมดโดยการกระทำของรัฐบาลและเอกชน ทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากการตัดสินใจนโยบาย ซึ่งรวมถึงปัจจัยทั้งหลายที่มีผลต่อความพยายามที่จะเปลี่ยนรูปแบบของการตัดสินใจไปสู่มาตรการเชิงปฏิบัติ รวมทั้งความพยายามที่จะบรรลุการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดไว้จากการตัดสินใจนโยบาย

กล้า ทองขาว (2548) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หมายถึง การสร้างกลยุทธ์อันเกิดจากการแสวงหาบทเรียน ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อสร้างศักยภาพขององค์กรให้เกิดความพร้อมสำหรับการจัดการกิจกรรมให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

มยุรี อนุมานราชธน (2547) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์จากนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของคำสั่งของรัฐบาล หรือ คณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือกฎหมาย ที่เป็นกิจกรรมในรูปธรรม ประกอบด้วยการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์การ วางแผนโครงการเพื่อตอบสนอง การออกแบบองค์การ และการดำเนินงานให้ เป็นไปตาม แนวทางการดำเนินโครงการที่กำหนดไว้

วรเดช จันทรศร (2543) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หมายถึง ความรับผิดชอบในการบริหารขององค์กรที่สามารถกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร รวมถึงกลไก ที่เกี่ยวข้องทั้งมวลสำหรับการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นโยบายขององค์การ

กล่าวโดยสรุป การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาล หรือเอกชนรับผลการตัดสินใจจากนโยบายนำไปปฏิบัติซึ่งอาจอยู่ในรูปของ กฎหมาย แผนงาน แผน นโยบาย หรือ โครงการ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ที่ นโยบายกำหนดไว้ โดยอาศัยเครื่องมือที่ศักยภาพต่างๆ เช่น งบประมาณ คน ทั้งนี้ต้องรับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อจะนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาครั้งต่อไป

ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

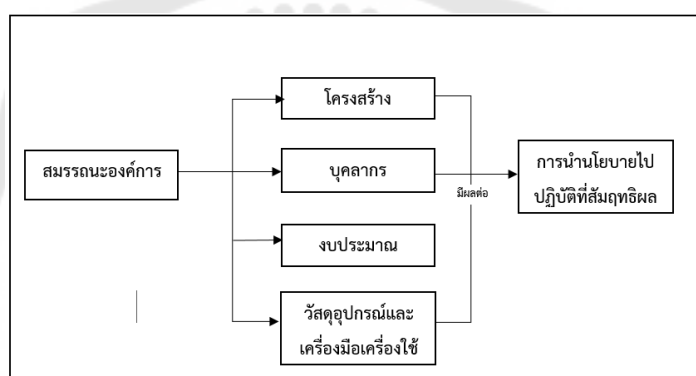
มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอ และให้นิยามตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่ง มีความเกี่ยวข้องกับวิจัยของผู้เขียนทั้งในส่วนของกระบวนการ หรือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการ นำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ ดังนี้

Walter Williams ได้นำเสนอตัวแบบทางด้าน การจัดการ (The Model of Management or Management Model) โดยตัวแบบนี้ให้ความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการ นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถ ที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ ความคาดหวังเพียงใด ซึ่งในแง่ดังกล่าว นโยบาย หรือ โครงการที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้อง โครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากร ที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้้องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการ หรือ มีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

ตัวแบบดังกล่าวมีความเชื่อว่า สมรรถนะขององค์การที่ประกอบด้วยโครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ มีผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีสัมฤทธิ์ผล

นอกจากนี้ Walter Williams ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้กำหนดนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ ดังนี้ (อ้างถึงในสมบัติ อารังธัญวงศ์. 2546)

1. การเลือกกลยุทธ์การนำไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม
2. มีแนวโน้มว่าผู้ปฏิบัติจะปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้หากเงื่อนไขดังกล่าวถูกละเลย จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบกับความล้มเหลว

ภาพประกอบ 2 ตัวแบบทางด้านการจัดการ ของ Water Williams

ที่มา: จุมพล หนิมพานิช. 2547: หน้า 21

วรเดช จันทรศร (2543) โดยกล่าวถึงตัวแบบการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ 6 แบบ ดังนี้

1. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) เน้นการสร้างประสิทธิภาพ และการวางแผนการควบคุมในการทำงาน จึงมีฐานคิดว่าโครงการต่างๆ จะดำเนินการสำเร็จได้ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และมีภารกิจการดำเนินงานที่ชัดเจน ฉะนั้นตัวแบบยึดหลักเหตุผลจึงเน้นวัตถุประสงค์เป็นแนวทาง เพื่อให้องค์กรนั้นๆสามารถสร้างผลงานได้ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

2. ตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Model) ให้ความสำคัญกับสมรรถนะองค์การ เนื่องจากมีฐานคิดว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความคาดหวัง ซึ่งโครงการต่างๆจะประสบ

ความสำเร็จได้ จะต้องมีความเหมาะสม บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งด้านเทคนิค และการบริหารอย่างเพียงพอ รวมไปถึงทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณ การเงิน วัสดุต่างๆ เครื่องมือ สถานที่ เพื่อแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนในอดีต

3. ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์การ ซึ่งเป็นการศึกษาหาความผูกพันและการยอมรับเพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาและสังคมของมนุษย์ ซึ่งตัวแบบดังกล่าวมองว่าหากต้องการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จนั้นจะต้องมีวิสัยทัศน์ และใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมเพื่อสร้างความผูกพัน และให้เกิดความยอมรับในองค์การ ฉะนั้น หากนโยบาย หรือ โครงการสำเร็จก็เกิดจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทุกส่วน

4. ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) ตัวแบบนี้ไม่ได้เชื่อว่าอำนาจขององค์การอยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย ได้แก่ หัวหน้าองค์การ หรือ บุคคลใดบุคคลหนึ่ง อำนาจที่แท้จริงอยู่กระจัดกระจายทั่วองค์การ โดยสมาชิกในองค์การต้องใช้วิจารณญาณ ซึ่งหากโครงการใดขัดแย้งหรือบังคับกับข้าราชการทำโดยต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตประจำวันตนเอง โครงการนั้นจะไร้ผล นอกเสียจากข้าราชการกลุ่มนั้นจะยอมรับ ดังนั้นตัวแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหากต้องการให้ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสร้างการยอมรับแล้วให้นโยบายเป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่ประจำวัน

5. ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้มีการพัฒนามาจากการศึกษาของนักวิชาการหลายท่าน เช่น วิลด์ฟีก์ (Wildavsky) ซาบาเทียร์ (Sabatier) แมซมานีเยน (Mazmanian) เป็นต้น เชื่อว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับผู้เล่น (Players) หรือ กลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนจากองค์การ หรือ สถาบัน ซึ่งปกติจะเกิดแต่ความขัดแย้ง การมีส่วนร่วม หรือ การสมานฉันท์จะเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากนโยบายคือการเมือง ด้วยเหตุนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของการบริหารความขัดแย้ง เพราะต้องแสวงหาผู้สนับสนุน โฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งหากต้องการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จต้องรู้จักการเจรจาต่อรองจากตัวแทน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้มีการพัฒนามาจาก แวน มีเตอร์ (Van Meter) และ แวน ฮอร์น (Van Horn) พัฒนามาจากตัวแบบระบบการเมืองของ อีสตัน (Easton) รวมกัน ซึ่งให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่

6.1 ด้านการซื้อข้อความ หมายถึง ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบาย หรือ กิจกรรมต่างๆ

6.2 ด้านปัญหาสมรรถนะประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยงานว่าจะปฏิบัติงานให้เป็นตามที่คาดหวังมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเพียงพอของทรัพยากร บุคลากร และสภาพแวดล้อมของการทำงาน เช่น เศรษฐกิจ สังคม

6.3 ด้านตัวผู้ปฏิบัติ หมายถึง ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ให้ความร่วมมือ ความภาคภูมิใจที่มีต่อบุคคลในองค์กรมากน้อยเพียงใด ผลประโยชน์ส่วนตัว รวมถึงความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีปฏิบัติงาน ที่เคยปฏิบัติเดิมอยู่ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะองค์การ

David C. McClelland (อ้างถึงในขจรศักดิ์ ศิริมัย. 2561) บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อพูดถึงองค์ประกอบของสมรรถนะจึงมีเพียง 3 ส่วนคือ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ทั้งนี้ David C. McClelland ได้จำแนกองค์ประกอบสมรรถนะไว้ 5 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น

2. ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self – concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่หน้าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจ / เจตคติ (Motives / attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค (2546) ได้นิยามสมรรถนะในองค์กร หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Abilities) ของมนุษย์ที่แสดงผ่านพฤติกรรม (Attributes) ซึ่งบางครั้งความสามารถของมนุษย์ที่มีอยู่มากมายยังซ่อนเร้น (Talent) ไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างจริงจัง อาจเกิดได้หลายปัจจัย เช่น ทักษะที่สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ โดยองค์กรต้องดึงขีดความสามารถนั้นของมนุษย์ออกมาให้มากที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งความสามารถเชิงสมรรถนะได้ 3 ประเภทดังนี้

1. ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการจัดการองค์การ (Managerial Competencies) หมายถึง ความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดการ การคิดในเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เป็นต้น

2. ความสามารถเชิงสมรรถนะในด้านทั่วไป (Generic Competencies) หมายถึง ความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และทำงานเป็นทีม เป็นต้น

3. ความสามารถเชิงสมรรถนะในด้านเทคนิค (Technical Competencies) หมายถึงความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหางาน (Job Content) ที่รับผิดชอบ เช่น เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม รับผิดชอบเกี่ยวกับการหาความต้องการในการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม ดังนั้นความสามารถเชิงสมรรถนะด้านเทคนิค คือ การวิเคราะห์หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เป็นต้น

อาภรณ์ ภูวพิทยพันธ์ (2553) ได้นิยามสมรรถนะในองค์การ หมายถึง ขีดความสามารถ ศักยภาพ สมรรถนะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสมรรถนะนี้เป็นการกระทำ หรือแสดงออกของบุคลากรในองค์การสมรรถนะจะส่งผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator) ที่กำหนดขึ้น

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (มปป.) ได้นิยามสมรรถนะในองค์การ หมายถึง เครื่องมือในการบริหารผลสัมฤทธิ์ (Performance Management) ประเภทหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด (Ultimate Goal) คือ ทำอย่างไรองค์กรจึงจะสามารถดึงศักยภาพ และความสามารถที่ซ่อนเร้นของบุคลากรมาใช้ในเชิงการเพิ่มผลผลิต หรือผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญกล่าวคือจะต้องเป็นผลประโยชน์เกื้อกูลกันระหว่างองค์กรและบุคลากร (Mutual Benefits) หรือ Win-Win ซึ่งหมายความว่า องค์กรได้ประโยชน์จากผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร ในขณะเดียวกัน บุคลากรก็เข้าใจกระบวนการปฏิบัติงาน และรับรู้ว่าจะต้องพัฒนาตนเอง

อย่างไร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานด้วย

สำนักงาน ก.พ. (มปป.) ได้นิยามสมรรถนะในองค์การ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่น กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบของความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ซึ่งหากกล่าวอีกนัยหนึ่งสมรรถนะเป็นกลุ่มพฤติกรรมที่องค์การต้องการจากข้าราชการผู้นั้นมีผลปฏิบัติงานดี และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดสมรรถนะการบริการที่ดี เพราะหน้าที่หลักของข้าราชการคือการให้บริการแก่ประชาชน ทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

นิสดารก์ เวชยานนท์(จิตกร พูลภัทรชีวิน. ออนไลน์) ได้แบ่งสมรรถนะองค์การ 3 ประเภทเพื่อให้ได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนี้

1. สมรรถนะทางด้านเศรษฐกิจหรือการเงิน (Economic/Financial Capability) เช่น การมีเงินทุนมากกว่าคู่แข่ง การมีแหล่งทุนที่เสียดอกเบี้ยน้อยหรือไม่มีดอกเบี้ย สามารถระดมทุนได้รวดเร็วกว่า ซึ่งจะช่วยทำให้ลูกค้าสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง
2. สมรรถนะทางด้านยุทธศาสตร์หรือการตลาด (Strategic/Marketing Capability) การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าของตนเอง การตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีความหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้อลูกค้าได้รับสินค้าที่รวดเร็วและมีคุณภาพดี
3. สมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี (Technological Capability) การใช้เทคโนโลยีมาสร้างความแตกต่างทางนวัตกรรม เน้นการวิจัยพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้อลูกค้าได้รับสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม

นอกจากนี้การสร้างสมรรถนะขององค์การมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีทัศนคติร่วมกัน (Share Mindset) ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในองค์การ และยังสร้างความแตกต่างให้กับองค์การที่คู่แข่งยากจะเลียนแบบ
2. การจัดการและการปฏิบัติทางด้านบุคลากร (Management and Human Resource Practices) ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถของบุคคลให้เป็นความสามารถขององค์การ ประกอบด้วย ด้านการสรรหา ด้านการพัฒนา ด้านการประเมินผล ด้านการให้รางวัล ด้านการออกแบบองค์การ และด้านการสื่อสาร

3. การมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง (Capability for Change)

4. ภาวะผู้นำ (Leadership)

กล่าวโดยสรุปสมรรถนะขององค์การ คือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ของแต่ละบุคคลที่แสดงผ่านพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตามเกณฑ์ มาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ และในองค์กรนั้นมีขีดความพร้อม ความสามารถ เพียงใด ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับบุคลากร งบประมาณ สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ในองค์กร เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

Edward (1980) ได้นิยามการสื่อสารในส่วนของกระบวนการนโยบายไปปฏิบัติ คือ การส่งสารให้ผู้รับผิดชอบนโยบายตัดสินใจไปปฏิบัติว่าตนจะควรทำอะไร โดยคำสั่งที่ถ่ายทอดไปสู่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องถูกต้อง เทียบตรง คงเส้นคงวา และเหมาะสม ซึ่งผู้ตัดสินใจนโยบายมีความประสงค์เห็นการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ไม่ได้ระบุให้บุคลากรหรือผู้นำไปปฏิบัติชัดเจน หรือครบถ้วนแล้วนั้น ผู้ปฏิบัติอาจเข้าใจผิดต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย อาจเป็นสาเหตุความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติเบื้องต้นได้

เกษศิณี สุภาวิจิตร (2540) ได้นิยามการสื่อสารไว้ หมายถึง การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม สังคมที่มีการสื่อสารดี ย่อมมีเครือข่ายการสื่อสารประเภทต่างๆ ที่ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายได้กว้างขวาง ทำให้ประชาชนสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งภายในและภายนอกตัวอำเภอ ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารได้เท่าทันต่อสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเกษตร เศรษฐกิจ การเมือง การสาธารณสุข การศึกษาและเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ อันนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ทำให้ชุมชนโดยรวมพัฒนาได้เร็ว

องค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างบุคคล

ชิตาภา สุขพลำ (2548) ได้นิยามลักษณะองค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender) คือ ผู้ที่กำลังแสดงบทบาทในการสื่อความหมาย ความรู้สึก หรือตอบกลับการสื่อสารไปอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจจะด้วย คำพูด กริยา หรือ ท่าทางสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้คู่สื่อสารเกิดความเข้าใจในสาร

2. ผู้รับสาร (Receiver) คือ ผู้ที่กำลังแสดงบทบาทเป็นผู้ฟัง ผู้สังเกตและตีความสารที่ได้ยิน ได้เห็น สังเกตได้ หรือ แม้แต่รู้สึกได้จากการสื่อความหมายของผู้ส่งสาร ทั้งสารที่ส่งโดยเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งผู้รับจะนำมาประมวลและแปลความหมายตามสภาวะของตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นสภาวะทางกายภาพ

3. สาร (Message) คือ เรื่องราวที่คู่สื่อสารถ่ายทอดแลกเปลี่ยนซึ่งกัน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง สารในกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล จะมีลักษณะพิเศษกว่าสารในระบบการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ นั่นคือ ลักษณะสารจะมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ไม่คงที่และยืดหยุ่นสูงกว่าสารในระบบการสื่อสารอื่นมีทั้งการตัดทอนละทิ้งสารเดิม เพิ่มเติมไปสู่สารใหม่สามารถทำได้ง่ายด้ายและรวดเร็ว

4. สื่อ (Channel) คือ ช่องทางที่นำพาข่าวสารจากผู้ส่งสารไปสู่ผู้รับสารโดยทั่วไป

5. บริบท/ สภาพแวดล้อมในการสื่อสาร (Context / Environment) คือ สิ่งที่มีผลหรืออิทธิพลต่อการสื่อสารของเราทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ

ความหมายของขยะมูลฝอย

Department of Environmental Conservation NY (2017) ได้นิยามขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) หมายถึง เศษอาหาร กลุ่มขยะเปียก สิ่งที่ไม่สามารถใช้ได้ แล้วทิ้งในชีวิตประจำวัน หรือ กากตะกอก จากการบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย (2551: 9) ได้นิยามขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร มูลสัตว์ ขากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือ ครั้วเรือน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มปป.: 3) ได้นิยามขยะมูลฝอย (Solid waste) หมายความว่า สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ และสัตว์ทั้งจากการบริโภคการผลิตการขั้บถ่ายการดำรงชีวิตและอื่นๆ

ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ และศิวพันธุ์ ชูอินทร์ (2560: 9) ได้นิยามขยะมูลฝอย (Solid waste) หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่เหลือใช้จากกิจกรรมการดำเนินชีวิตของมนุษย์รวมทั้ง แก้ว ขากสัตว์

มูลสัตว์ เศษวัสดุที่ทิ้งแล้วจากอาคารบ้านเรือน หรือ สถานที่อื่นๆ และไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ใช้ ทำให้สิ่งเหล่านั้นหมดคุณค่า หรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ต่อไป

อาณัติ ตีะปินตา (2553: 59) ได้นิยามขยะมูลฝอย (Solid waste) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์แล้วถูกทิ้ง เนื่องจากไม่เป็นที่พึงประสงค์ หรือ ไม่สามารถใช้งานได้อีกของมนุษย์ จึงกลายสภาพเป็นสิ่งที่หมดคุณค่าและไม่มีประโยชน์ต่อไป

Kanti L. Shah (อ้างถึงในไพบุลย์ แจ่มพงษ์ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์. 2560) ได้นิยามขยะมูลฝอย (Solid waste) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และถูกทิ้งขว้างเนื่องจากไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไป หรืออาจไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ใช้ หรือเหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้สิ่งนั้นหมดคุณค่า หรือ ไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุป ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ สิ่งต่างๆ ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ นำมาบริโภค แล้วเห็นว่าสิ่งนั้นไม่เกิดประโยชน์ ไม่มีคุณค่าอีกสำหรับการดำรงชีวิตอีกต่อไปจึงทิ้ง เช่น เศษอาหาร ภาชนะ เศษสินค้าทั้งในตลาดและในครัวเรือน เป็นต้น รวมไปถึง มูลสัตว์ ของเสียจากการขุดถ่าย ซากสัตว์ สิ่งของที่เน่าเสีย ซึ่งขยะมูลฝอยเหล่านี้ หากไม่ได้รับการจัดการที่ดี รวมไปถึงการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด จะส่งผลให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดการขยะพื้นฐานด้วยหลัก 3Rs

หลักจัดการขยะด้วยหลัก 3Rs เป็นแนวทางการจัดการขยะแบบผสมผสานโดยต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคเพื่อเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และง่ายต่อการกำจัดขยะในกระบวนการถัดไป โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมควบคุมมลพิษ (มปป.: หน้า 13-14) ได้นิยามแนวคิดพื้นฐาน ดังกล่าวไว้ดังนี้

Reduce ลด (คิดก่อนใช้) คือ การควบคุมปริมาณ การใช้ที่ไม่จำเป็นให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อลดขยะมูลฝอย เช่น การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม, การไม่รับถุงพลาสติก, การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก, หลีกเลี่ยงการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว เป็นต้น

Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก) คือ การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ หรือ รักษาอายุการใช้งานอุปกรณ์ให้นานขึ้นใช้ได้ใหม่, การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง, การนำทรัพยากรมาใช้ซ้ำ

ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า, การเลือกซื้อสินค้าและการใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้

Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่ (แปรรูปมาใช้ใหม่) คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงานเพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ 4 ประเภท คือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อโลหะ โดยการเลือกสินค้าที่ทำมาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิต เป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

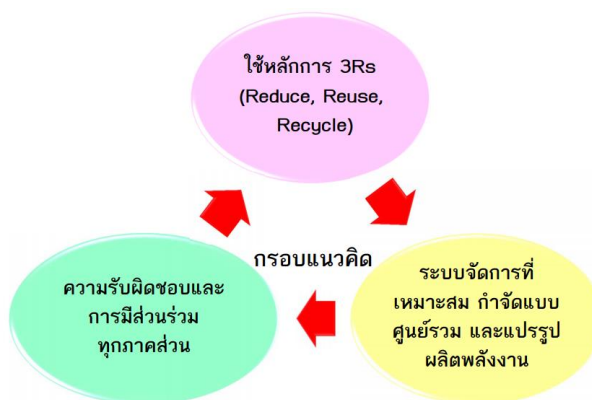
2.3 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

1. แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 – 2564 (กรมควบคุมมลพิษกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้จัดทำแผนแม่ทฉบับนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตามนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มปริมาณมากขึ้นในทุกๆ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ ให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศ และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงให้จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อนึ่งแผนแม่บทฯ ดังกล่าวจะเป็นกรอบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ นำไปใช้จัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของจังหวัดในภาพรวม และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1 กรอบแนวคิด

1. ใช้หลักการ 3 Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อให้เกิด การใช้ น้ำ ย่อย การใช้ซ้ำ และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่
2. การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม และการแปรรูปผลิตพลังงาน
3. ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดโดยใช้หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle)

ที่มา: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ. 2559: หน้า 16

1.2 มาตรการ

1. มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณ การเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สนับสนุนการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยก และนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย กลับมาใช้อีกใหม่ให้มากที่สุด ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้วัสดุที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ลด ของเสียในขั้นตอนการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานนานขึ้น สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้

หลายครั้ง เพื่อให้เกิดการผลิต และการบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable consumption and production)

2. มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัดดำเนินการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองจัดให้มีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานอย่างเหมาะสม จัดให้มีสถานที่รวบรวมและจัดการของเสียอันตรายชุมชน สถานที่กำจัดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และศูนย์กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เพียงพอ โดยสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะมูลฝอยและพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รวมทั้งเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

3. มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย จากบ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่างๆ การคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้ายพัฒนาองค์ความรู้รูปแบบเทคโนโลยีการบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย รวมถึงวัสดุทดแทนวัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และกำจัดยาก พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยใช้ กลไกทางเศรษฐศาสตร์ และกลไกทางสังคม

กล่าวโดยสรุปแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) คือการวางกรอบแนวคิดและทิศทางสำหรับการดำเนินการแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชนในประเทศ มีการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ดังนั้นกระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ปรึกษาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 – 2560) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการขยะ

2. แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี

(พ.ศ. 2559 – 2560)

แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี พ.ศ. 2559 – 2560 (กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กรมควบคุมมลพิษ. มปป.) เป็นแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 – 2564 เพื่อเป็นแนวทางขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การเป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) ซึ่งวางอยู่บนแนวคิด 3Rs ประชารัฐ คือ การส่งเสริมการจัดการขยะที่ต้นทาง ซึ่งเป็นการจัดการที่ยั่งยืน คือการลดปริมาณขยะจากแหล่งต้นทาง (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) หรือ ตามหลักการสามอาร์ (3Rs) ซึ่งการจัดการขยะนั้น มุ่งเน้นการลดปริมาณขยะจากครัวเรือน ส่งเสริมการคัดแยกขยะจากต้นทางเป็นการเพิ่มมูลค่าหรือแปรรูปขยะ ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณขยะในภาพรวมทั้งประเทศลดลงทำให้ปริมาณขยะที่จะต้องเข้าสู่ระบบการกำจัดลดลง และมีการกำจัดที่ถูกวิธีเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ตามแนวคิดเรื่อง “ประชารัฐ” คือ การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการปัญหา ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม ภาคการศึกษา และภาคการศาสนา เป็นต้น นอกจากการมุ่งลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะที่ต้นทางแล้ว ยังมุ่งสร้างระบบการเก็บขนขยะ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการ การแปรรูปเป็นพลังงานเชื้อเพลิง การแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า การนำไปผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ต่างๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตต่อไป

2.1 กรอบการดำเนินงาน

การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพนั้น สามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ระยะต้นทาง คือการลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการสถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ ระยะกลางทาง คือ การเก็บและขน ที่มีประสิทธิภาพ และระยะปลายทางคือ การจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ แผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ ตามแนวทางประชารัฐ ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) เป็นแผนปฏิบัติการในระยะสั้น จึงมุ่งดำเนินการใน ระยะแรกเท่านั้น ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะ และการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด 3Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและขยะอันตราย โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์และเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ต้นทาง และระยะ

กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บและชน ที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอและสอดคล้องกับสถานการณ์ ชะยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะ ในระยะปลายทางอย่าง มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2.2 มาตรการการจัดการขยะมูลฝอย

มาตรการการจัดการขยะมูลฝอยสามารถแบ่งได้ 3 ระยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยมีแนวทางดังนี้

1. มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณ การเกิดขยะมูลฝอยการเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้ เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด

2. มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัด ดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไปผลักดันให้มีสถานที่รวบรวมและ จัดการขยะอันตราย สถานที่กำจัดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และศูนย์กำจัดมูลฝอย ติดเชื้อให้เพียงพอ โดยสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการ ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

3. มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ

สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ การคัดแยกขยะมูลฝอย จนถึงการจัดขั้น สุดท้าย พัฒนาองค์ความรู้รูปแบบเทคโนโลยี การบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย พัฒนาและ เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาและปรับปรุง กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้ง เข้มงวด การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 – 2560) เป็นแผนระยะสั้นที่ต้องการหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน มี ส่วนร่วมกันในการจัดการขยะ เพื่อเป็นแนวทางขับเคลื่อนให้ประเทศไทยนำไปสู่การเป็นสังคม

ปลอดขยะ (Zero Waste Society) บนแนวคิด 3Rs-ประชารัฐ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติได้ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวกำหนดเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ถัดไป

3. ยุทธศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2559 – 2560 ตามผลงานตามนโยบายรัฐบาลรอบ 1 ปี ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ภายใต้ผลงานเรื่องที่ 1 “อยุธยาเมืองสะอาด ตามนโยบายการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษของรัฐบาล” ได้กำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่แรกในการนำร่อง ในระบบจัดการขยะเพิ่มมูลค่าแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้า การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม การกำจัดโดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานทำให้เกิดประโยชน์ ปลูกฝังจิตสำนึกจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างมีส่วนร่วม มุ่งสู่การเป็นเมืองสะอาดปลอดขยะ เพื่อเป็นต้นแบบให้พื้นที่อื่นต่อไป ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขออนุญาตใช้ที่ดินราชพัสดุ จำนวน 372 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา ในพื้นที่ตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล และทางจังหวัดทำการขนย้ายขยะตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต จำนวน 220,000 ตัน ที่ตำบลบ้านป้อม ไปกำจัด โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลยังสถานที่แห่งใหม่ โดยใช้เวลาเพียง 2 เดือน ซึ่งเร็วกว่ากำหนดระยะเวลาที่ตั้งไว้ 6 เดือน และดำเนินการจัดสร้างศูนย์บริหารจัดการขยะแห่งใหม่ที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลทั้งหมดรวมถึงอาคารสาธารณูปโภค จัดหาวัสดุเครื่องมือการทำงาน และในระยะถัดไป ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะดำเนินการจัดตั้ง 1) โรงแยกขยะ 2) โรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะต่อไป โดยมีกำหนดให้เสร็จภายในระยะเวลา 1 ปี

4. โครงการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษ (พระนครศรีอยุธยา) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา - โครงการผลิตไฟฟ้าจากการกำจัดขยะ จ.พระนครศรีอยุธยา

โครงการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษฯ (ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. ออนไลน์) เป็นโครงการเร่งด่วนของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อจัดการแก้ไขปัญหามลพิษเนื่องจากปัญหามลพิษเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดให้แก้ไข รวมถึงปัญหามลพิษในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีปริมาณตกค้างประมาณ 350,000 ตัน นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 – 2558 โดยกำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่แรกในการนำร่องโดย มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการโครงการกำจัดขยะในพื้นที่ จ.พระนครศรีอยุธยา ในลักษณะโครงการนำร่องเพื่อเป็นรูปแบบของการดำเนินการกำจัดขยะที่รักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนโดยให้ใช้ที่ดินราชพัสดุจำนวน 372 ไร่ 2 งาน 29 ตร.วา ที่

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในความครอบครองขององค์การสุรา โดยแบ่งการจัดการออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 กระทรวงมหาดไทย ให้ดำเนินการเก็บขยะตกค้าง สะสมประมาณ 200,000 ตัน ที่บ่อฝังกลบขยะพื้นที่เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านป้อม อำเภพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ณ บ่อขยะใหม่ (มหาพราหมณ์) โดยถือเป็นการจัดการขยะสะสมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกระทรวงมหาดไทย จัดจ้างให้บริษัทเอกชน โดย บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการ

ระยะที่ 2 กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาขยะของ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดย PEA มอบหมายให้บริษัทในเครือ ได้แก่ บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (PEA ENCOM) ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนให้เป็นแหล่งพลังงานหลักของประเทศ รวมทั้งเพื่อสนองนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน โดยการกำหนดนโยบายส่งเสริมด้านพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก เป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง

บริษัท พีอีเอเอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (PEA ENCOM) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้ทำการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด โครงการจัดการแก้ไขปัญหาขยะ (พระนครศรีอยุธยา) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา-โครงการผลิตไฟฟ้าจากการกำจัดขยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้โครงการออกแบบศูนย์บริหารจัดการขยะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาความเหมาะสม และออกแบบระบบให้สามารถรองรับขยะชุมชนได้ประมาณ 300 ตัน/วัน เพื่อรองรับขยะชุมชนจากเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง โดยมีการออกแบบ 2 ส่วนหลัก คือ

ส่วนที่ 1 โรงผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF Plant) เป็นโรงแปรรูปขยะชุมชนให้มีสภาพที่เหมาะสมและมีคุณสมบัติเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derive Fuel : RDF) สำหรับโรงผลิตไฟฟ้า (โรงผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF สามารถรองรับขยะชุมชน ~ 300 ตัน/วัน ผลิตเชื้อเพลิง ขยะ RDF ประมาณ 100 ตันต่อวัน และปุ๋ยอินทรีย์ประมาณ 30 ตัน/วัน)

ส่วนที่ 2 โรงผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงขยะ (Power plant) ออกแบบเป็นระบบผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) ร่วมกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Generator) ขนาดกำลังการติดตั้ง 3.5 เมกกะวัตต์ พร้อมระบบการบำบัดมลพิษอากาศ และระบบกำจัดกากชี้เื้อ

ทั้งนี้ โครงการ ฯ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการ ดังกล่าว บริษัท พีอีเอเอ็นคอม อินเตอร์เนชันแนล จำกัด (PEA ENCOM) จึงมีความประสงค์จะจัดให้มีกระบวนการฟังความคิดเห็นของประชาชน ให้ประชาชนมีความเข้าใจอันดีต่อการดำเนินโครงการ ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างโครงการกับชุมชนหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และโครงการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

2.4 ภูมิหลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ในเขตภาคกลางบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่าง พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ทุ่งนาเหมาะสำหรับกสิกรรม ไม่มีภูเขา ประกอบด้วย 16 อำเภอ และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 808,360 คน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 141,010 คน รายละเอียดดังนี้

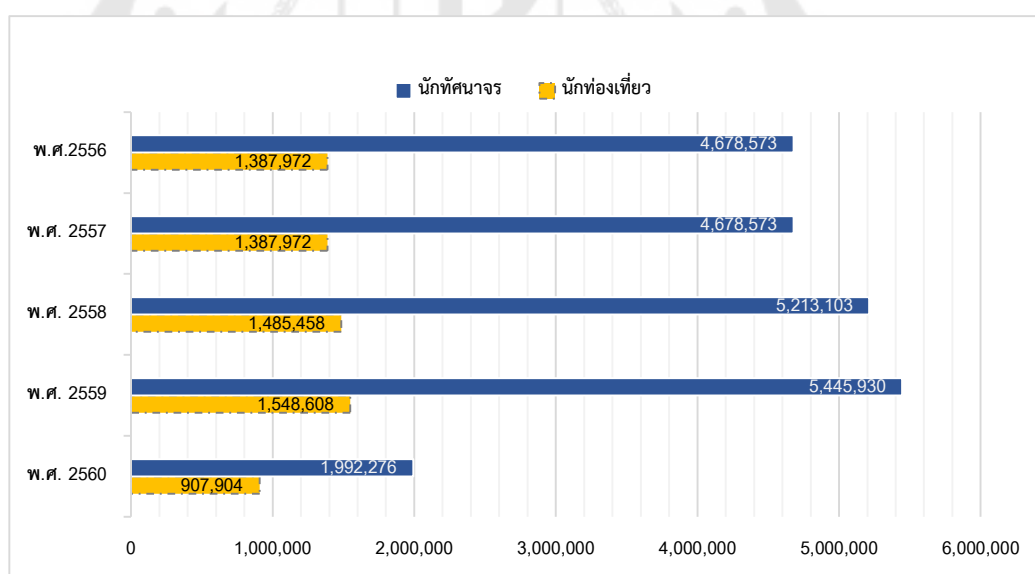
ตาราง 1 ข้อมูลอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร รวม
1. อำเภอพระนครศรีอยุธยา	130.579	141,010
2. อำเภอท่าเรือ	106.189	47,357
3. อำเภอนครหลวง	198.919	36,854
4. อำเภอบางซ้าย	150.756	19,392
5. อำเภอบางไทร	219.679	47,935
6. อำเภอบางบาล	135.305	34,484
7. อำเภอบางปะหัน	121.865	41,917
8. อำเภอบางปะอิน	229.098	104,775
9. อำเภอบ้านแพรก	39.087	9,103
10. อำเภอผักไห่	189.008	41,637
11. อำเภอภาชี	104.508	31,108

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร รวม
12. อำเภอมหาราช	120.159	23,652
13. อำเภอลาดบัวหลวง	199.928	39,110
14. อำเภอวังน้อย	219.191	72,358
15. อำเภอเสนา	205.567	67,009
16. อำเภออุทัย	186.802	50,658
รวม	2556.64	808,359

ที่มา: ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. 2559

ด้านการท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 4 จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2556 – 2560

ที่มา: (สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2561: ออนไลน์)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อดีตราชธานีเก่าของประเทศไทย ด้วยอารยธรรมและเสน่ห์ของเมืองโบราณ อีกทั้งกุ้งแม่น้ำและปลาแม่น้ำที่เป็นอาหารที่มีชื่อเสียงแล้วนั้น จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว โดยสำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จำแนกข้อมูลผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกเป็น นักทัศนาจร และนักท่องเที่ยว ในปีพ.ศ. 2556 – 2560 ซึ่งรายละเอียดของกราฟและข้อมูลข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นถึงจำนวนประชากรในแต่ละประเภทที่เข้ามาในจังหวัดมากขึ้นแต่ละปี นับเป็นเรื่องที่ดีของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่ในทางกลับกันจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นตามข้อมูลกล่าวมาข้างต้นนั้น อาจส่งผลกระทบต่อการจัดการขยะภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

สถานการณ์ขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนประชากร 808,359 คน มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น 1,066 ตัน/วัน และมีปริมาณขยะที่เก็บไปกำจัดเพียง 693.65 ตัน/วัน ซึ่งก่อให้เกิดปริมาณขยะตกค้างที่ไม่ได้กำจัด 372.35 ตัน โดยอำเภอพระนครศรีอยุธยามีปริมาณขยะมากที่สุด รายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 ข้อมูลปริมาณขยะ จำแนกเป็นรายอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	ประมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่เก็บไปกำจัด (ตัน/วัน)
1. พระนครศรีอยุธยา	182	58.76
2. ท่าเรือ	51	36.50
3. นครหลวง	12	11.44
4. บางไทร	20	8.89
5. บางบาล	28	4.50
6. บางปะอิน	240	199.16
7. บางปะหัน	20	2.50
8. ผักไห้	73	35.93
9. ภาชี	56	45.94
10. ลาดบัวหลวง	10	5.00
11. วังน้อย	32	21.20
12. เสนา	39	24.95
13. บางซ้าย	51	42.06

อำเภอ	ประมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่เก็บไปกำจัด (ตัน/วัน)
14. อุทัย	28	10.50
15. มหาราช	117	88.81
16. บ้านแพรก	107	97.51
รวม	1,066	693.65

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563)

จากตารางที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้างต้นพบว่า อำเภอพระนครศรีอยุธยามีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันสูงกว่าอำเภออื่นๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้บริหารจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งมีพื้นที่ฝังกลบขยะอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสามารถรองรับขยะได้ถึงวันละ 140 ตันต่อวัน โดยปัจจุบันพื้นที่จัดการขยะบริเวณดังกล่าวได้ใช้สำหรับขยะมูลฝอยเต็มพื้นที่แล้ว

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ เริ่มใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และศุภวรรณ ภิรมย์ทอง. 2558) มีลักษณะการกำจัดขยะมูลฝอยทำในลักษณะเทกองบนพื้น (Open Dumping) คือ การเทขยะมูลฝอยกองกับพื้นโดยตรง ไม่มีการควบคุมปริมาณและการระบายของเสีย รวมถึงการควบคุมสารปนเปื้อนต่างๆ ที่ก่อให้เกิดมลพิษ ซึ่งปัจจุบันใช้พื้นที่ในการกำจัดเต็มพื้นที่ 30 ไร่แล้ว ทำให้ขยะมูลฝอยกองเต็มพื้นที่ที่มีสภาพเป็นภูเขา และมีขยะมูลฝอยตกค้างเกือบ 300,000 ตัน ส่งผลให้เกิดน้ำเน่าเสียของขยะ กลิ่นเหม็นที่คลุ้งคลุ้ง ควนไฟ ทำให้ชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก น้ำเน่าเสียจากกองขยะได้ไหลลงคลองส่งผลให้ต้นข้าวบริเวณใกล้เคียงล้มตาย อีกทั้งไม่สามารถปลูกผักไม่ได้ (ไทยรัฐ. ออนไลน์)

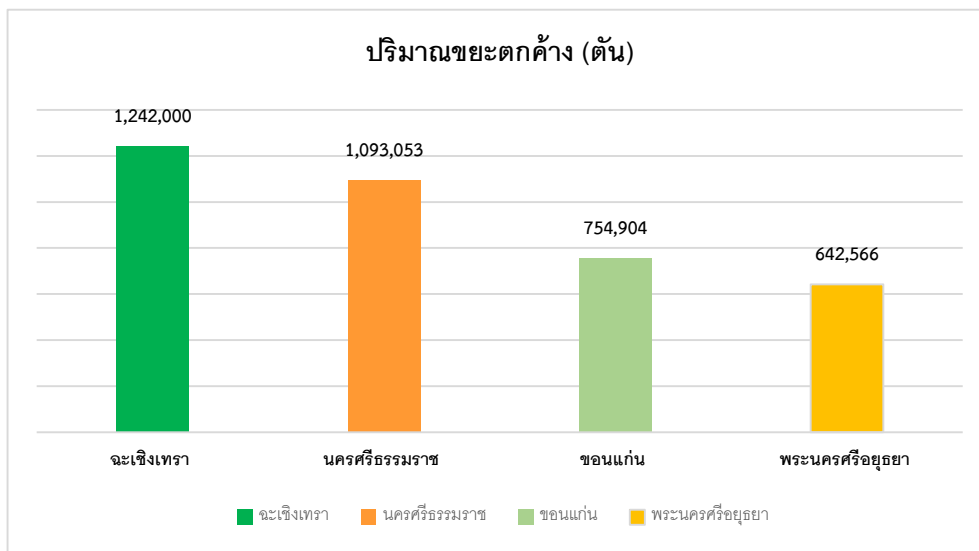
นอกจากนี้ ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2557 ได้เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นพื้นที่จัดการขยะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยเพลิงไหม้เกิดบริเวณกลางบ่อขยะทำให้ยากต่อการควบคุมเพลิง เพราะมีทางเข้าและออกเพียงทางเดียว ไฟจึงได้ลุกลามและขยายวงกว้างประมาณ 10 ไร่ ส่งผลให้ชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงประมาณ 4 ชุมชนต้องอพยพอย่าง

เร่งด่วน เนื่องจากกลิ่นขยะที่ถูกเผาไหม้กลายเป็นมลพิษกระจายเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว (สถาบัน
อยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ออนไลน์) จากปัญหาขยะมูลฝอยที่ตกค้าง
และสะสมมานานจนเกิดปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา
รวมถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและการใช้ทรัพยากรต่างๆ สำหรับอุปโภค บริโภคมากขึ้นแล้วนั้น
อีกทั้งพื้นที่สำหรับการกำจัดมูลฝอยที่ไม่เพียงพอ และมีอยู่จำกัด จึงไม่สามารถกำจัดขยะได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและเพียงพอในแต่ละวัน ซึ่งเห็นได้จาก แผนพัฒนาสามปีจังหวัด ปีพ.ศ. 2560 -
2562 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและ
งบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559) ได้บรรยายในสรุปแผนพัฒนา
ท้องถิ่นที่ผ่านมา ยังคงพบว่าพื้นที่รองรับขยะยังคงไม่เพียงพอ และบางแห่งไม่มีระบบกำจัดขยะที่
ได้มาตรฐาน

จากสถานการณ์ขยะมูลฝอยที่เกิดจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน
พบว่าภายในจังหวัดมีปริมาณขยะที่สูงขึ้น และมีปัญหาในการจัดการขยะและการจัดการขยะมูล
ฝอยที่ตกค้างโดยกรมควบคุมมลพิษ ได้อธิบายสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย ปี พ.ศ.
2559 พบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจัดอยู่ในอันดับต้นๆ ของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับปริมาณ
ขยะมูลฝอย รายละเอียดดังนี้

ตาราง 3 จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย

อันดับที่	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	คะแนนประเมิน (เต็ม 100 คะแนน)
1	ฉะเชิงเทรา	85.03
2	นครศรีธรรมราช	76.28
3	ขอนแก่น	60.39
4	ร้อยเอ็ด	54.96
5	พระนครศรีอยุธยา	52.96

ภาพประกอบ 5 กราฟการจัดลำดับจังหวัดที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอาจมีปัญหาในการจัดการขยะจริง ซึ่งถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศ จากและเห็นได้จากพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถานที่จัดการขยะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาที่มีปริมาณขยะเทียบเท่าได้กับตึกประมาณ 3 ชั้น และส่งผลกระทบต่อด้านมลพิษไปยังชุมชนอันใกล้เคียง ทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน รวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาก็ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเช่นกัน ปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องแก้ไข ซึ่งวิกฤตการณ์เหล่านี้กลายเป็นวาระแห่งชาติที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีปัจจุบันเห็นความสำคัญ จึงออกแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหนึ่งในจังหวัดนำร่องของการแก้ไขปัญหาขยะ

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงใช้พื้นที่ราชพัสดุ จำนวน 372 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา ในพื้นที่ตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ตกค้างและไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ในพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อลดปัญหาขยะตกค้าง และปัญหาน้ำชะขยะมูลฝอย ที่ไหลเข้าสู่คลองพื้นที่กสิกรรมของชาวนา อีกทั้งลดพาหะการนำโรคต่างๆที่เกิดจากการกำจัดขยะที่ไม่ถูกหลัก

สุขภาพ โดยพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่อยู่ห่างไกลจากชุมชนและบ้านเรือน 4 กิโลเมตร ฉะนั้นจึงมีคาดการณ์ว่าจะไม่ส่งกลิ่นอันไม่พึงประสงค์กับประชาชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้พื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ได้รับแต่งตั้งให้ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบพระนครศรีอยุธยา เนื่องมาจากในระยะยาวพื้นที่แห่งนี้จะจัดตั้งโรงงานผลิตขยะเป็นเชื้อเพลิงและก่อสร้างระบบผลิตไฟฟ้าจากการกำจัดขยะ มีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าและประหยัดเวลาในการจัดการขยะเพราะไม่ต้องผ่านวิธีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ และเพิ่มมูลค่าขยะให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ในอนาคต กรณีบ่อฝังกลบในพื้นที่ดังกล่าวเต็มแล้วจะดำเนินการปฏิรูปทัศน์เป็นสวนสาธารณะ เพื่อเพิ่มพื้นที่ประโยชน์ใช้สอยและสร้างพื้นที่สีเขียวให้กับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.5 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2559) ได้ตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559 โดยผ่านความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงตราข้อบัญญัติไว้ ซึ่งได้กำหนด อำนาจหน้าที่ไว้ดังนี้

ข้อ 5 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย ที่มีแหล่งกำเนิดในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยอาจดำเนินการทั้งหมด หรือแต่บางส่วนด้วยวิธีการ ดังนี้

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินการเอง
- (2) องค์การบริหารส่วนจังหวัด บริหารจัดการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่ตั้งอยู่ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือร่วมกับรัฐวิสาหกิจ หรือร่วมกับเอกชนภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน
- (3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด มอบให้บุคคลใดดำเนินกิจการรับทำการกำจัดขยะมูลฝอย โดยอนุญาตให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการตามข้อบัญญัตินี้

กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการด้านการกำจัดขยะมูลฝอยร่วมกับส่วนราชการอื่น หรือกรณีเกิดภาวะมลพิษจากขยะมูลฝอย ซึ่งมีแหล่งกำเนิดนอกเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่มีผลกระทบต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดอาจรับดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดนอกเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้วยก็ได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พริยัตม์ วรรณพฤกษ์ (2554) ได้ศึกษาการปรับปรุงนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย ซึ่งเน้นการค้นหาสาเหตุที่เกิดการจัดการขยะมูลฝอย และนโยบายสนับสนุนอื่นๆ รวมถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ และนำผลดังกล่าวไปประเมินผลของนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง และประมวลผลเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขตลอดจนนโยบายสนับสนุนได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการส่งเสริมการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมทั้ง 16 ภาค และผู้ที่เกี่ยวข้อง กับนโยบายสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลวิจัยพบว่า ระยะเวลาการดำเนินงานที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่สามารถควบคุมอัตราการผลิตขยะมูลฝอยต่อประชากรในเขตเมืองให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด อัตราการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ต่ำกว่าเป้าหมาย และประเทศไทยยังขาดแคลนระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องเหมาะสม ส่งผลให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยรุนแรงและเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการ

วัลลภ ศัพท์พันธุ์ (2555) ได้ศึกษาการนำนโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสมรรถนะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กับการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสูงสุดและฝ่ายประจำเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี รวมทั้งการสัมภาษณ์ พบว่า ระดับการนำนโยบายด้านจัดการขยะมูลฝอยขององค์การส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับนำไปปฏิบัติได้มากและในด้านการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย ตามโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและในด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับนำไปปฏิบัติปานกลาง

พริยา วัชรวิทย์ (2556) ได้ศึกษาการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยองเพื่อศึกษา การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลเมืองแกลง และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูล ฝอยของเทศบาลตำบลเมืองแกลงด้วยหลัก SWOT พบว่า กระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ของ เทศบาลตำบลเมืองแกลง เริ่มต้นจากการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความรู้เรื่องการ คัดแยกขยะจากบ้านเรือน เทศบาล มีการคัดแยกขยะ ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์กร พัฒนาศักยภาพตนเอง ด้านการจัดการขยะ มีการวางเป้าหมายในด้านการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งมียุทธศาสตร์และโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์เป็นตัวขับเคลื่อน ใช้ระบบ ISO 14001 ในการ ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่เป็นตัวแทนประสานการทำงานระหว่างเทศบาล กับประชาชนการวิเคราะห์ปัจจัยภายในของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเมืองแกลง พบว่าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีวิธีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ บุคลากรมีความชำนาญ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยแต่ยังขาดแคลนบุคลากรระดับปฏิบัติการ มีการแบ่งงานตามหน้าที่ อย่างชัดเจน มีการนำระบบมาตรฐาน ISO 14001 มาใช้ในการบริหาร จัดการด้านสิ่งแวดล้อม นโยบาย แผน โครงการยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีช่องทางการ ประชาสัมพันธ์หลายทางเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับ เทศบาล ด้านวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกพบว่า ผู้นำชุมชน และประชาชน มีความกระตือรือร้น และมีจิตสำนึกในด้านการสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีประชากรแฝงที่ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการ สิ่งแวดล้อม หน่วยงานของรัฐและองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาช่วยสนับสนุนการพัฒนาการ จัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

กรรณิการ์ ชูจันทร์ (2554) ได้ศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีมีระบบการจัดการขยะมูลฝอย 6 ขั้นตอน ทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการเกิดขยะมูลฝอย ปัญหาที่พบ คือ ขยะมูลฝอยมีปริมาณที่มากขึ้นทำให้ ภาชนะรองรับไม่เพียงพอ ส่งผลให้มีขยะมูลฝอยตกค้างในบริเวณจุดรวมขยะมูลฝอยและบริเวณ บนสะพานลอย
2. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ปัญหาที่พบ คือ ประชาชนไม่คัดแยก ประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ทำให้เป็นภาระในการเก็บขน
3. ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ปัญหาที่พบ คือ ประชาชนไม่นำถุงขยะมูลฝอยไปวาง ไว้ตรงจุดรวมขยะทำให้เก็บขนขยะมูลฝอยยาก

4. ด้านการขนถ่ายขยะมูลฝอย ปัญหาที่พบ คือ สภาพรถชำรุดและมีการรั่วซึม ทำให้น้ำขยะมูลฝอยไหลออกจากรถส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณถนน

5. ด้านการแปรรูปและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ปัญหาที่พบ เทศบาลไม่มีโครงการส่งเสริมโครงการขยะรีไซเคิลอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ปัญหาที่พบคือ ขยะมูลฝอยที่นำมากำจัด ไม่มีการคัดแยกก่อนนำมาทิ้ง ทำให้บ่อฝังกลบเต็มอย่างรวดเร็ว

รศ.นัท จุลวงษ์ (2553) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อมุ่งสู่ชุมชนไร้ถัง กรณีศึกษา เทศบาลตำบลพนา อ.พนา จ.อำนาจเจริญ ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อมุ่งสู่ชุมชนไร้ถัง พบว่า มีกลยุทธ์แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบความสำเร็จได้ภายใต้การดำเนินงานร่วมกับชุมชนภายใต้แนวคิด กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ความสำคัญในนัยยะ ประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน โดยการที่จะมุ่งสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องคำนึงถึง การได้ลงมือทำโดยประชาชนและการสร้างปัจจัยเอื้อจากองค์กรภายนอกชุมชน ซึ่งชุมชนพนาได้ดำเนินการมี 6 แนวทาง ดังนี้

1. การลงพื้นที่ในชุมชนชน
2. การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็น
3. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์
4. ประชาคมแต่งตั้งคณะกรรมการ
5. จัดอบรมและศึกษาดูงาน
6. ประเมินผลการดำเนินงาน

ซึ่งหลังจากเทศบาลได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวประชาชนจะเป็นผู้ดำเนินการแล้ว ให้เทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยสนับสนุนและให้คำปรึกษาเท่านั้น จัดเป็นประชาคมหมู่บ้าน ระดมความคิดเห็น และออกเป็นโครงการโดยชุมชนจะมีการประเมินและรายงานความก้าวหน้าทุกเดือน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา

น.รศ.ฐา ทองช่วย (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยคือ การรับรู้ข่าวสารหรือการให้อำนวยความสะดวกของเทศบาลยังเข้าไม่ถึงในระดับประชาชน รวมถึงประชาชนยังขาดความรู้ในการจัดการขยะมูล

ฝอยแบบครบวงจรอย่างแท้จริงว่ามีความสำคัญอย่างไร ในการลดปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และกลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรในระดับน้อย ร้อยละ 84.52 โดยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การขยะมูลฝอยแบบครบวงจรที่ก่อให้เกิด ความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ คือ เพศ รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและความตระหนักในการ บริหารจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับที่ 0.001 ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรที่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ 0.05 คือ สถานภาพสมรส และอาชีพ

วัสสา คงนคร (2553) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรและการมี ส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองท่าข้าม ควรเป็นการผสมผสานกัน ระหว่าง ระบบคัดแยก และการบำบัด ทางชีวภาพ โดยไม่เหมาะสมต่อการนำไปเผาในเตาเผา เนื่องจากมูลฝอยมีค่าความร้อนค่อนข้างต่ำ ซึ่งจากการประเมินประสิทธิภาพการจัดการขยะมูล ฝอยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ระบบจัดการมูลฝอยทางวิศวกรรม ศักยภาพองค์ท้องถิ่น ศักยภาพของชุมชน และความร่วมมือระหว่างองค์กรท้องถิ่นและชุมชน พบว่าระบบการกักเก็บทำได้ดี แต่มีปัญหาใน ด้านการกำจัด เนื่องจากขาดพื้นที่ฝังกลบของตนเอง และเป็นการกำจัดแบบเทกองกลางแจ้ง สาเหตุมาจากการขาดประสิทธิภาพในด้านการวางแผน ขาดงบประมาณสำหรับการเดินระบบ และ ขาดการทำงานประสานกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการมูล ฝอยของเทศบาลเมืองท่าข้าม จำเป็นต้องดำเนินการคัดแยกที่แหล่งกำเนิดโดยเฉพาะ โดยใช้ หลักการให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจเลือกการดำเนินการ จัดการขยะมูลฝอยในชุมชน และทำแผนปฏิบัติการที่ดำเนินร่วมกันในระหว่างเทศบาลและชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และเอกสารเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ข้าราชการประจำ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลจากผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ราย ดังนี้

1. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสังกัดกองช่าง
3. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เกี่ยวข้อง
5. เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์
6. นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
7. ประชาชนในชุมชนที่อาศัยใกล้เคียงบริเวณศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแนวคำถามซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการจัดการแก้ไขปัญหายะมุลฝอยไปปฏิบัติ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) รายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการยะมุลฝอยไปปฏิบัติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสัมภาษณ์
2. สร้างคำถามเพื่อกำหนดกรอบการสัมภาษณ์ซึ่งในการสร้างคำถาม ยึดวัตถุประสงค์ และแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม
3. ดำเนินการทบทวนรูปแบบบทสัมภาษณ์ พร้อมทั้งตรวจสอบ และแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ตรวจสอบร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ พร้อมสำหรับการนำไปใช้จริง

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์สำหรับการสัมภาษณ์ ออกจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังส่วนงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้จากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน ณ เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ณ เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษากระบวนการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการยะมุลฝอยไปปฏิบัติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดการสัมภาษณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน ซึ่งจะสัมภาษณ์ 2 คนต่อ/วัน และเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง/คน ตามวัน เวลาปฏิบัติงานของราชการ
3. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลระหว่างดำเนินการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการถอดเทปจากการสัมภาษณ์และสรุปประเด็นรายละเอียดของแต่ละท่าน จากนั้นนำเนื้อหาที่ได้จากการถอดเทปมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อหาความสัมพันธ์ของเนื้อหา เปรียบเทียบความแตกต่างจากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ อนึ่ง ผู้วิจัยนำทฤษฎีของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และสรุปข้อมูลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.1. ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยค้นพบปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ด้านความชัดเจนของนโยบาย

ความชัดเจนของนโยบาย หมายถึง วัตถุประสงค์ของนโยบายมีความสอดคล้อง ชัดเจน ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเข้าใจง่าย ดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการเก็บข้อมูลพบว่า

การนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) โดยมีเป้าหมายเพื่อกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างในประเทศไทยและกำจัดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และกำหนดให้กลุ่มจังหวัดที่พบปัญหาขยะมูลฝอยในลำดับต้นเป็นพื้นที่เร่งดำเนินการกำจัดมูลฝอยตกค้างอีกเช่นกัน เพื่อขับเคลื่อนให้เข้าสู่สังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) และประสงค์ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน ที่ได้วางกรอบแนวคิดกระบวนการดำเนินงาน หรือภาระงานในการแก้ไขปัญหาขยะอันเป็นวาระระดับชาติได้ดี คือ 1. ใช้หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เป็นการลดขยะมูลฝอยและขยะของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด นำกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ด้วย และนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกไปกำจัดด้วยวิธีถูกหลักวิชาการ 2. มีระบบจัดการที่เหมาะสม กำจัดแบบศูนย์รวม และแปรรูปพลังงานด้วยการแก้ไขปัญหา 3. มีความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน อีกทั้ง มีมติเห็นชอบจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทางประชารัฐ ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 - 2560) เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมากขึ้นโดยเน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนการจัดการและการขยะมูลฝอยส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจกระบวนการ วัตถุประสงค์ของนโยบาย สามารถกำหนดขอบเขตภาระงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจน และไม่มี

ปัญหา ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ โดยอาศัยหลักแนวทางการลดขยะมูลฝอยและขยะของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด นำกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ด้วย และนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกไปกำจัดด้วยวิธีถูกหลักวิชาการ ซึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจัดให้มีโครงการอยุธยาเมืองประวัติศาสตร์ เมืองสะอาดปลอดขยะต้นแบบ ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จึงก่อให้เกิดศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่มองว่าเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องแก้ปัญหา

ฉะนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้นำนโยบายการจัดการขยะที่รัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหนึ่งในเร่งด่วน และพื้นที่นำร่องไปปฏิบัติ จึงไม่พบปัญหาของการวางขอบเขต หรือความซ้ำซ้อนภาระงานว่าหน่วยงานใดจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น สังกัดกองช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาวางแผน ดูแล วิเคราะห์ปัญหา ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รณรงค์ร่วมกับชาวบ้านในชุมชน และให้ความรู้ เพื่อลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด และลดระยะเวลาการกำจัดขยะ เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันการออกนโยบายเร่งด่วนให้จังหวัดดำเนินการตามรัฐบาล อาจพบปัญหาในเรื่องของกฎหมายที่มีความขัดแย้งกับชุดเดิมอยู่บ้างเล็กน้อย ซึ่งส่งผลให้เกิดอุปสรรคการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เช่น กรณีของการสร้างโรงไฟฟ้าที่บ่อขยะ ณ ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ เดิมได้มอบหมายให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเข้ามาดำเนินการ แต่กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดหาเอกชนเท่านั้นในกรณีเมื่อโครงการอนุมัติเสร็จ แต่ภายหลังมติของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้การไฟฟ้าส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในระยะของการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ่อขยะ

“นโยบายการจัดการขยะมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถกำหนดขอบเขตภาระงานได้ว่าจะต้องดำเนินการอะไรบ้าง” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“นโยบายมีความชัดเจน กระทรวงมหาดไทยได้ผลักดันให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องขยะมากชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้เป็นศูนย์กำจัดขยะต้นแบบที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยได้กำหนดกลุ่มพื้นที่ (Cluster) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย ว่าอยู่ในกลุ่มใดและมีขนาดกลุ่ม ที่เท่าไร (S, M, L)” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้กล่าวถึงความชัดเจนของนโยบายการจัดการขยะไว้ว่า

“นโยบายการจัดการขยะที่ทางรัฐบาลมอบหมายมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานมีความชัดเจนดี เพราะได้กำหนดรายละเอียด ที่แน่ชัดทั้งการดำเนินการ หรือ มอบหมายงานว่า หน่วยไหนต้องทำอะไร และเพื่อให้เป็นศูนย์กำจัดขยะต้นแบบมีประสิทธิภาพที่สุดตามนโยบาย จึงผลักดันให้เกิดกองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ดูแลขยะโดยตรง” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง กล่าวไว้ว่า

“นโยบายมีความชัดเจน โดยตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559- 2564) ได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับ มาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน และมีการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ ต้นทาง กลางทางและปลายทาง” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นอกจากนี้นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์
ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“นโยบายมีความชัดเจน และองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่ง
หนังสือให้เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ทราบ เพื่อจัดทำบันทึก
ข้อตกลงร่วมกันเพื่อทราบถึงพื้นที่สำหรับจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะ
ในพื้นที่ของเทศบาล” (นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหา
พรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

แม้ว่านโยบายการจัดการขยะมีความชัดเจน เห็นได้จากการ
สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่นั้น อย่างไรก็ตามก็ข้อเสนอนี้จากการสัมภาษณ์
พบว่า กฎหมาย หรือ หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆอันเป็นส่วนประกอบ
ของนโยบายยังคงคลุมเครือ หรือไม่ค่อยชัดเจน หรือขัดแย้งกันเอง ส่งผล
ให้การดำเนินการบางขั้นตอนสะดุดไม่ต่อเนื่องด้วยความขัดแย้งของ
นโยบายเอง

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ด้านกฎหมายและระเบียบเรื่องการจัดการขยะยังไม่มี
ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายเรื่องดังกล่าวไปอยู่ในกฎหมายหลาย
ฉบับและหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมถึงกฎหมายของ
กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุขมีบางเรื่องที่มี
ความขัดแย้งกันอยู่ เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ
กฎหมายใหม่ออกมาแล้ว ในเมื่อ นำไปปฏิบัติ
กระทรวงมหาดไทยต้องออกกฎหมายลำดับรองต่อ เพื่อทราบ
ข้อเท็จจริงที่แน่ชัด แต่ทุกวันนี้กฎหมายดังกล่าวยังไม่ออก
ส่งผลให้การดำเนินการไม่มีความชัดเจน เพราะเราต้องการ
ความแน่ชัดว่า ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะครัวเรือนละ 40
บาท แต่กฎหมายลำดับรองที่รออยู่นั้นแจ้งว่าจะให้เก็บ 120
หรือ 150 บาท” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การ

บริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน
2561: สัมภาษณ์)

และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“กฎหมายมีความขัดแย้งไม่ชัดเจน ซึ่งมีกฎหมายเก่าที่ไม่ได้
ยกเลิก แต่ออกกฎหมายใหม่มาบังคับใช้ ซึ่งกฎหมายใหม่
ออกมาเพื่อให้ท้องถิ่นทำงานได้ง่ายขึ้น แต่พอกลับไปดูกฎหมาย
หลักมีบางอย่างขัดแย้งกันอยู่ ตัวอย่างเช่น กรณีให้สร้าง
โรงไฟฟ้าที่บ่อขยะ แห่งนี้ เดิมมอบหมายให้การไฟฟ้าส่วน
ภูมิภาคดำเนินการ ณ เวลานั้น แต่เมื่อกฎหมายฉบับใหม่
ออกมากำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (เจ้าของ
โครงการ) ขออนุมัติโครงการกับกระทรวงมหาดไทย และเมื่อ
โครงการอนุมัติแล้วเสร็จ ต้องจัดหาเอกชนเท่านั้น แต่มติของ
คณะรัฐมนตรีกำหนดให้ การไฟฟ้าส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ
ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ส่งผลให้การดำเนินการบางอย่างล่าช้า”
(สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต
10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการจัดการขยะชัดเจน
ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถกำหนดขอบเขต ภาระงานใน
หน่วยงาน ส่งให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้กำหนดกองทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมภายในหน่วยงาน เพื่อดูแลศูนย์กำจัดขยะโดยตรง แต่ในด้านของกฎหมายด้านการ
จัดการขยะยังคงมีความคลุมเครือเล็กน้อย เนื่องจากผู้รับผิดชอบการกำหนดกฎหมาย อยู่ต่างส่วน
งานกัน

2. ด้านสมรรถนะองค์การ

สมรรถนะองค์การ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่แสดงผ่านพฤติกรรมของ
มนุษย์เพื่อให้การปฏิบัติงานแล้วเสร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ได้แก่
โครงสร้าง งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ซึ่งการเก็บข้อมูลด้านสมรรถนะ
องค์การสามารถจำแนกได้ 7 ประเด็น อภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นแรก ขั้นตอนและหลักเกณฑ์การจัดการขยะ ในช่วงระยะแรกที่มีการจัดทำ สัญญาย้ายขยะ จากตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปยัง ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ศึกษา กฎหมาย ระเบียบ ต่างๆ เพื่อยึดเป็นหลักแนวทางในการปฏิบัติงาน เช่น พระราชบัญญัติรักษา ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 หรือ ข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559 รวมถึง กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้เชิญหน่วยงานอื่นๆ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ ประชาชนในชุมชน โดยหลักเกณฑ์การจัดการขยะ คือ กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างด้วยวิธีฝังกลบ ตามหลักสุขาภิบาล ให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน จากนั้นจัดทำประชาพิจารณ์ พร้อมแจ้งให้กับ ชุมชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงทราบ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน

ด้านเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์กำจัดขยะต้นแบบแต่อยู่ภายใต้ความดูแลขององค์การ บริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น เพื่อการดำเนินการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลด ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นใหม่ จึงให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนที่อยู่พื้นที่รับผิดชอบ ด้วยหลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) ซึ่งในประเด็นแรกพบว่า เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กล่าวคือทุกภาคส่วน มีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีการประสานงานกับเทศบาล ตำบลมหาพราหมณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการศูนย์กำจัดขยะให้มีประสิทธิภาพ ให้ความรู้ และจัดทำประชาคมให้กับประชาชนในหมู่บ้านบริเวณใกล้เคียง อีกทั้งมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานสำหรับประชุมหารือการจัดการขยะ เพื่อวางแผนรับมือไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน ทั้งกลิ่นไม่พึงประสงค์จากขยะมูลฝอยการขนส่ง อีกทั้งใช้หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) สำหรับการคัดแยกขยะของแหล่งเกิด ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และวางแผน การขนย้ายขยะ จากตำบลบ้านป้อมเพื่อนำไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล ณ ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า

“อ้างถึงสัญญาการจ้างขนย้ายขยะ ซึ่งไม่แน่ใจข้ออ้างว่าก่อน
หรือหลังการทำสัญญา เราได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดการขยะหลายหน่วยงาน ประชุมทุกสัปดาห์เพื่อรายงานความก้าวหน้า พร้อมทั้งมีการปรับปรุงแผน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน ด้านการขนส่ง หรือกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งได้แต่งตั้งกรรมการอีกหนึ่งชุดเพื่อรับฟังความก้าวหน้าของโครงการว่าเป็นไปตามที่บรรลุเป้าหมายหรือไม่ โดยคณะกรรมการชุดนี้ได้ดำเนินการเร็วกว่าแผนงาน” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การจัดตั้งคณะกรรมการ ในปัจจุบันเรายึด พรบ.รักษาความสะอาด 2560 ที่บอกว่าให้จังหวัดมีคณะกรรมการกำาจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีคณะกรรมการดังกล่าวเช่นกัน แต่งตั้งเพื่อเป็นที่ปรึกษาคอยดูแลเรื่องการบริหารจัดการขยะ” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“เนื่องจาก อบจ.ของเราไม่ได้ดูแลเพียงหน่วยงานเดียว ขึ้นอยู่กับท้องถิ่นทุกท้องถิ่นที่เข้ามาใช้บริการบ่อกำจัดขยะด้วย ฉะนั้นกรณีมีปัญหาจะนำปัญหาเข้าคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้ที่มีตัวแทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ร่วมกันวางแผน จัดการแก้ไขปัญหา โดยที่ผ่านมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีบ่อขยะ 3 บ่อ ปัจจุบันบ่อขยะ 2 บ่อไม่สามารถใช้ได้ คณะกรรมการชุดนี้รับทราบให้ศูนย์กำจัดขยะของเรารับขยะจากศูนย์ 2 cluster และจะมีเอกชนที่ต้องการจะเปิด cluster เพื่อดำเนินการ ซึ่งท้องถิ่นเห็นด้วยเนื่องจากได้รับการบริการกำจัดขยะฟรี ไม่ต้องมาทิ้งกับเรา” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน
2561: สัมภาษณ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง ได้กล่าวถึง
สมรรถนะองค์การต่อการจัดการขยะ ไว้ว่า

“ทางเราใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับ มาใช้ใหม่ สร้าง
จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน
และมีการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ ต้นทาง กลางทางและ
ปลายทาง” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่ 15
พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ นักบริหารงานสาธารณสุขท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ได้รณรงค์ให้ประชาชนลดการเกิด
ขยะจากแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายจากการ
จัดการขยะ และลดปริมาณขยะจากบ่อกำจัดขยะ โดยขยะ
อินทรีย์สามารถลดปริมาณขยะได้โดยทำปุ๋ย ขยะรีไซเคิล
สามารถลดปริมาณขยะนำไปขายจัดทำธนาคารขยะ ส่วนขยะ
ทั่วไปจะนำเข้าสู่ระบบจัดการขยะ และขยะอันตราย เช่น
หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย เทศบาลจะนำมาเก็บไว้เพื่อรอดำเนินการ
ต่อไป” (นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหา
พรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และนักบริหารงานทั่วไปท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“เนื่องจากเทศบาลมีพื้นที่ดูแลเป็นชุมชนนำร่องในการคัดแยก
ขยะก่อนนำไปทิ้ง 4 ประเภท เช่น ขยะอินทรีย์ จะมีขั้นตอนไป
ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ปุ๋ยคอก ส่วนขยะรีไซเคิลจะจัดตั้งธนาคาร
ขยะและต่อยอดไปสิ่งประดิษฐ์เหลือใช้ ได้แก่ เฝือกจากน้ำยา
ปรับผ้านุ่ม เป็นต้น ซึ่งเทศบาลได้มีการรณรงค์คัดแยกก่อน

นำไปทั้ง เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ เป็นต้น และนำมารวมไว้ที่
 เทศบาลเบื้องต้น” (นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหา
 พรหมณี อำเภอบางบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22
 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สอง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับการนำนโยบายการ
 จัดการขยะไปปฏิบัติ โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินการขนย้ายขยะไปกำจัดด้วยวิธีฝัง
 กลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลใช้ระยะเวลาเพียง 2 เดือน ซึ่งเร็วกว่าระยะเวลาที่ตั้งไว้ได้
 จากเดิม 6 เดือน

หลังจากจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ทราบล่วงหน้าว่าจะ
 กำหนดให้เป็นพื้นที่นำร่องในการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะ ผสมกับปัญหาขยะในประเทศและภายใน
 จังหวัดเองนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีการเตรียมความพร้อมทั้ง
 นโยบายการจัดการขยะจากรัฐบาล โดยศึกษาระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่างๆ ทั้ง
 แผนพัฒนาจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 รวมถึงฉบับที่แก้ไข
 เพิ่มเติม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หรือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุขวางแผน พิจารณา วิเคราะห์การ
 ดำเนินการว่าสามารถทำได้หรือไม่ หากทำแล้วจะส่งผลเสียอย่างไรต่อองค์กร และประชาชนในชุม
 พื้นที่ใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะ เพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ พร้อม
 จัดประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าในระยะแรกจัดประชุมทุกอาทิตย์ เพื่อติดตามอุปสรรค
 ปัญหาในการปฏิบัติช่วงแรก เมื่อพบว่าการปฏิบัติงานด้านขนย้ายมีปัญหาน้อยลง และการ
 ดำเนินการมีความสเถียรภาพมากขึ้น จึงเปลี่ยนเป็นการประชุมรายเดือนแทน

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด จึงมีการสรรหาและ
 คัดเลือกบุคลากรทั้งชั่วคราวและประจำเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ คล่องตัว และมีการ
 จัดสรรทรัพยากรอื่นเพิ่มเติม การจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอต่อการจัดโครงการและภารกิจ
 ต่างๆ และพยายามผลักดันให้เกิดหน่วยงานใหม่ในสังกัดกองช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา เพื่อทำหน้าที่ดูแลศูนย์กำจัดขยะต้นแบบโดยตรง นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมและ
 ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึก และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
 คัดแยกขยะเพื่อลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด

นักวิชาการสุขาภิบาลท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดของเราได้มีการศึกษาข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบเข้าใจ ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนดต่างๆ เช่น พ.ร.บ. อบจ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2542 พ.ร.บ. การสาธารณสุข 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนชาติ นโยบายกระทรวงมหาดไทยในการจัดการขยะ แผนพัฒนาจังหวัด และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อได้รับทราบว่าได้รับมอบให้เป็นหน่วยงานบริหารจัดการศูนย์จัดการขยะต้นแบบ” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“เราได้ศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อให้ทราบเป้าหมาย แนวทาง ในภาพรวมที่เราจะต้องดำเนินการให้บรรลุ นำมาสู่การจัดทำแผนพัฒนา การแต่งตั้งชุดคณะทำงาน การจัดทำข้อบัญญัติเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ การจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมให้เพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจต่างๆอีกทั้งเมื่อมีการดำเนินงานไปแล้วต้องมีการประเมินผล ตรวจสอบปัญหา อุปสรรค รวมทั้งกฎหมายใหม่ๆ ที่มีการประกาศใช้หลังจากรับมอบภารกิจแล้ว รวมทั้งต้องมีการพิจารณาโครงการพัฒนาต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์จัดการขยะต้นแบบฯ” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดของเรา ได้มุ่งเน้นประชาสัมพันธ์
ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะที่
ต้นทาง โดยดำเนินการร่วมกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้
บริการกำจัดขยะ ณ ศูนย์จัดการขยะต้นแบบ และมีบันทึก
ข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการขยะ โดยสนับสนุน
ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมลด
คัดแยกขยะในชุมชน ซึ่งเป็นการจัดการขยะที่ต้นทาง เพื่อเป็น
การร่วมลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดได้อีกทางหนึ่งด้วย”
(สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต
10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

และนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง
ได้กล่าวว่า

“นโยบายมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยสร้าง
ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
และประชาชนในพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการและ
แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

ในขณะเดียวกัน แม้ว่าเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบ
โครงการหลัก แต่บ่อกำจัดขยะซึ่งอยู่ภายในศูนย์กำจัดแห่งใหม่ ได้อยู่ใน
พื้นที่ของเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ฉะนั้น ขั้นตอนการจัดการขยะ
ของเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ จะดำเนินการโดย ทรนงณีให้ชุมชน
ลดการเกิดขยะจากแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการ
จัดการขยะและลดปริมาณในบ่อกำจัดขยะ เช่น ขยะอินทรีย์จะมีขั้นตอน
ไปทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ปุ๋ยคอก ส่วนขยะรีไซเคิลจะจัดตั้งธนาคารขยะ

และต่อยอดไปสู่ประดิษฐ์เหลือใช้ ได้แก่ เอี่ยมจากน้ำยาปรับผ้านุ่ม เป็นต้น ในส่วนขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ได้รณรงค์ให้คัดแยก และนำมารวมไว้ที่เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ ก่อนนำไปทิ้ง แต่ยังมีปะปนอยู่ในบ่อกำจัดขยะอยู่บ้าง

นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ของเราได้ขอความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน และโรงเรียน ที่ได้จัดตั้งธนาคารขยะ โดยนำขยะรีไซเคิลมาขายมีลักษณะคล้ายสหกรณ์ ซึ่งมีชุมชนต้นแบบที่ได้จัดตั้งธนาคารขยะขึ้นเอง นำขยะมาแปรรูปสร้างรายได้ อันเป็นการลดปัญหาขยะ มีเทศบาลเป็นที่ปรึกษา”
(นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สาม ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการจัดการขยะจากพื้นที่ตำบลบ้านป้อมไปยังตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปปฏิบัติได้สำเร็จ โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการเสร็จก่อนเพียง 2 เดือน สำหรับการขนย้ายขยะมูลฝอยไปพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ณ ตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พบว่า สถานการณ์ขยะมูลฝอยที่ตกค้างในประเทศประเทศไทยมีปริมาณมากขึ้น รวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถูกจัดอยู่ในวิกฤตขยะมูลฝอยลำดับที่ 5 ของประเทศ รวมไปถึงปริมาณขยะมูลฝอยที่มากเทียบได้กับขนาดกองภูเขาขนาดมหึมา ณ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่งผลให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นวาระแห่งชาติ ผนวกกับเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวให้กับจังหวัด แผนการดำเนินงานจึงมีความรวดเร็วกระชับเนื่องจากหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันปฏิบัติงาน ทั้งภาคเอกชนดูแลในส่วนของการก่อสร้างพื้นที่ ภาครัฐติดตามและดำเนินการขนย้ายขยะมูลฝอย การลงพื้นที่เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสาเหตุของการใช้พื้นที่บริเวณนี้ และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการทำงานของเจ้าหน้าที่ การ

จัดสรรบุคลากร งบประมาณ เช่น กรมอนามัยร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำบริเวณพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ เพื่อตรวจสอบสารปนเปื้อนและป้องกันไม่ให้เกิดกลิ่นเหม็นจากน้ำขุ่นของประชาชนในชุมชนบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ยังทำอาชีพทำนา ทำสวน อยู่เป็นส่วนใหญ่ ด้านภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย หรือเจ้าหน้าที่จากสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการขยะถูกหลักตามวิชาการ เป็นต้น

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“คณะรักษาความสงบแห่งชาติให้ความเห็น และมาตรา 44 สั่งการทำให้ทุกอย่างดำเนินการเร็ว” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“การดำเนินของรัฐบาลนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการวางแผนงานที่ความกระชับ และร่วมมือกันทุกภาคส่วน การเข้าถึงพื้นที่และการทำความเข้าใจในชุมชนประชาชน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ว่าเหตุใดจึงต้องใช้พื้นที่นั้น ความเพียงพอของงบประมาณที่มอบหมายให้” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“คำสั่งที่มีความเด็ดขาดจากนายกรัฐมนตรี ที่ต้องเร่งขับเคลื่อนให้ปัญหาขยะหมดไปรวมทั้งมีการติดตามเองโดยนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการโดยไม่ขัดต่อระเบียบบางประเภทได้อย่างรวดเร็ว” (นักบริหารงานสาธารณสุข

เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)
และนักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“ด้วยยุครัฐบาลนายกรัฐมนตรีนายพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้อง
ดำเนินการนโยบายเร่งด่วนที่ให้สำเร็จ การขนถ่ายขยะจาก
ตำบลบ้านป้อม ไปยังพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ที่ตำบลมหา
พราหมณ์ ที่ได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เช่น งาน
จราจรที่ช่วยดูแลการจราจรบนท้องถนน และพื้นที่บริเวณเป็น
อันตราย กรมอนามัยตรวจสอบคุณภาพน้ำ อันเกิดจากขยะใน
พื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่” (นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบล
มหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่
22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สี่ มุมมองโครงสร้างการดำเนินงานที่คิดว่าจะมีการพัฒนา หรือ การตั้งรับ เพื่อ
เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยาได้มีการตั้งรับ เตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้าเมื่อทราบว่าจะได้รับมอบหมาย
ภารกิจจัดการขยะ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในชุดต่างๆเพื่อรับผิดชอบการจัดการขยะ
อาศัยอำนาจหน้าที่ พ.ร.บ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540

นอกจากนี้ คณะกรรมการจัดทำแผนตั้งรับ ทั้งด้านงบประมาณ ข้อบัญญัติ พัฒนา
โครงสร้างองค์การ ข้อบังคับ ระเบียบกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและปฏิบัติงานได้อย่าง
ไม่มีอุปสรรค เช่น ผลักดันให้มีกองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อดูแลบ่อขยะโดยตรง อีกทั้งได้ขอ
ความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวง
สาธารณสุข ให้ความรู้และให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ
ผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน “อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
(ทสม.)” คอยให้คำปรึกษาสำหรับคอยลงพื้นที่ให้ความรู้ความเข้าใจ ปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกด้าน
การจัดการขยะกับประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากขึ้น

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“ด้านโครงสร้างการดำเนินงาน มีการพัฒนาโครงการองค์กร และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องต่อนโยบาย การจัดการขยะไปปฏิบัติ” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านหนึ่ง กล่าวว่

“เมื่อทราบว่าจะได้รับมอบภาระกิจให้องค์การบริหารส่วน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อบจ.ของเราได้จัดตั้งคณะกรรมการ ที่ผ่านมติจากสภาจังหวัด รับช่วงเพื่อตั้งรับ ครุภัณฑ์ หรือ สิ่งก่อสร้าง ว่าสมบูรณ์หรือไม่ และด้วยอำนาจหน้าที่ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“อบจ. ของเราได้จัดตั้งคณะกรรมการ อาศัยอำนาจหน้าที่ พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540 ซึ่งมีหน้าที่จัดตั้งศูนย์ กำจัดขยะรวม ซึ่งทำให้เราเตรียมพร้อมรับมือกับโครงการ โดย ให้คณะกรรมการรับช่วงตรวจสอบทุกสิ่งอย่างและชี้แจงให้สภา จังหวัดรับทราบ ภายหลังการตอบรับการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะ ไป” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดของเราได้สั่งให้คณะกรรมการที่
แต่งตั้งจาก พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540 เตรียม
จัดทำแผนพัฒนาเพื่อตั้งรับล่วงหน้า การจัดทำข้อบัญญัติและ
งบประมาณ ด้านบุคลากรมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อ
มอบหมายหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นทีมงาน เช่นฝ่ายสิ่งแวดล้อมทำ
หน้าที่บริหารจัดการ กองคลังมีหน้าที่จัดเก็บรายได้ นิติกรดูแล
ด้านกฎหมาย” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน
2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่ห้า การติดต่อสื่อสาร หรือการประสานงานกันภายในหน่วยงาน
เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้
จัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เช่น คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา หรือ คณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจังหวัด
และประชุมร่วมกับคณะกรรมการของจังหวัด ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการชี้แนะ
ประสานงาน เพื่อรายงานผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในฐานะประธานคณะทำงาน
กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดทราบ และนำเสนอเวียนให้คณะกรรมการทราบผ่านรายงานการ
ประชุม แต่หากเป็นกรณีเรื่องเร่งด่วน อาจนำเทคโนโลยีประยุกต์ใช้ด้วยวิธีสแกนไฟล์เอกสาร
พร้อมส่งอีเมล หรือการอีเมลข้อความแจ้งเพื่อทราบก่อน อีกทั้งนำ Social Media อันเป็นหนึ่งใน
ช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์คณะทำงานเพื่อแจ้งข้อมูล
ข่าวสาร ปัญหาการจัดเก็บขยะมูลฝอย ของแต่ละจุดพื้นที่รับผิดชอบ หรือส่งรายงานผลการ
ปฏิบัติงานเก็บขยะในแต่ละจุด ส่งผลให้การดำเนินการอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการทราบถึงปัญหา
ต่างๆ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และมีการรายงานผลดำเนินงานกับ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกเดือน” (สมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอ
เสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ได้จัดตั้งคณะกรรมการ และมีการรายงานผลดำเนินงานกับ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกเดือน พร้อมทั้งรายงาน
ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะทำงานกำจัดสิ่งปฏิกูล
และมูลฝอยจังหวัด ไม่ว่าจะเป็น มีปริมาณขยะที่เข้ามาเดือนละ
เท่าไร มีกี่หน่วยงานที่นำขยะเข้ามากำจัด มีปัญหาอุปสรรค
อย่างไร แผนงานที่จะทำต่อไปในแต่ละเดือนอย่างไรบ้าง”
(นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การประสานงานกับหน่วยงานภายใน จังหวัด
พระนครศรีอยุธยามีการประชุมกรรมการจังหวัดและประชุม
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ประชุมชี้แจงและ
ประสานงานกับในแนวทางปฏิบัติ” (นักส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“ใช้ Social Media ในการติดต่อสื่อสาร หรือ ประสานงาน
ภายในหน่วยงาน เช่น Line Application เพราะสะดวก
รวดเร็ว รวมถึงดำเนินการจัดประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมใน

การดำเนินงาน แต่หากมีการประสานงานข้ามหน่วยงาน
 ดำเนินการโดยการสื่อสารกันวาจา และทำหนังสือบันทึก”
 (นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบาง
 บาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561:
 สัมภาษณ์)

และนักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์
 ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ใช้การสื่อสารกันผ่านวาจา หรือช่องทาง Social Media
 เพิ่มเติม ได้แก่ Line Application ด้วยการสร้างกลุ่มไลน์
 Facebook ในรูปแบบของเพจ ในการติดต่อสื่อสาร
 ตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ดำเนินการเก็บขยะจะทำการ
 ส่งไลน์ในจุดที่ตนเองรับผิดชอบว่าเรียบร้อยดีมัย หรือมีปัญหา
 หรือไม่” (นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหา
 พรหมณ์อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22
 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่หก แนวทางสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติใน
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีการวางแผน
 เตรียมความพร้อมเพื่อตั้งรับปัญหาและการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติอยู่แล้ว ด้วยการ
 จัดตั้งคณะกรรมการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์แก้ไขปัญหา การลงพื้นที่
 ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบเพื่อนำมารายงานผลและพัฒนาพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน
 ต่างๆ ของรัฐบาล เช่น กระทรวงมหาดไทย ที่ส่งเสริมและสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้กับ
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงธรรมชาติ
 และสิ่งแวดล้อม คอยสนับสนุนตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กำจัดขยะอันจะเกิด
 ผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ได้รับความร่วมมือจากประชาชน อันเป็นส่วน
 สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนให้การนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติได้สำเร็จ เพราะต้องลง
 พื้นที่ประชาพิจารณ์ ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ปลุกฝัง สร้างจิตสำนึกเพื่อลดปัญหาขยะ
 ณ แหล่งกำเนิด ด้านกฎหมายมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถระบุขอบเขตภาระงาน และการ

ปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ มีบุคลากรที่เพียงพอ มีศักยภาพ รวมทั้งจ้างที่ปรึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

อนึ่ง ศูนย์กำกัดขยะต้นแบบสถานที่สำหรับจัดการขยะแห่งใหม่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล นั้น เดิมพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ทิ้งสารเหล้าขององค์การสุราเก่า ดังนั้นการจัดตั้งเป็นพื้นที่กำกัดขยะ ประสบปัญหาเพียงเล็กน้อยด้านการเจรจาใช้พื้นที่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ราชพัสดุ แต่ด้วยนโยบายที่มีความชัดเจน และรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีอำนาจที่เด็ดขาดจึงสามารถดำเนินการพื้นที่กำกัดขยะแห่งใหม่ได้อย่างไม่มีอุปสรรค

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“จัดประชุม คณะกรรมการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ติดตามและประเมินผล ปัญหาอุปสรรค การบริหารจัดการตลอด โดยคณะกรรมการจังหวัดให้คำปรึกษาตลอดเช่น จะวางแผนโครงสร้างองค์กรอย่างไร ควรมีบุคลากรอย่างไร อุปกรณ์โครงสร้าง หรือ ระบบสำหรับโครงการครบครัน เพียงแค่เราดำเนินการให้ถูกต้องตามแผน” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“คสช. มีนโยบายชัดเจน กำหนดระยะเวลาชัดเจน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขับเคลื่อนโครงการมายังองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีอำนาจที่เด็ดขาดที่ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการศูนย์กำกัดขยะต้นแบบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เดิมเป็นสถานที่ทิ้งสารเหล้าเก่าขององค์การสุราเก่า อยู่ภายใต้การดูแลของราชพัสดุ ได้เลย และในส่วนของ

กฎหมาย กฎหมายฉบับใหม่มีการกำหนดชัดเจน มีการแบ่ง
ความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นชัดเจน ว่าใคร
ทำอะไร หน่วยงานไหนต้องนำอะไรมาทำบ้าง บ่อยจะสามารถ
ใช้ได้ก็ดีขึ้น อย่างงานที่ปี ทำให้ทราบเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะต้อง
กำจัดการขยะที่ต้นลักษณะการออกแบบบ่อกำจัดขยะมีความ
ชัดเจน อัตราค่าธรรมเนียมมีความชัดเจน ที่ออกโดยข้อบัญญัติจาก
สภา” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561:
สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่าน
หนึ่ง กล่าวว่า

“ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน และการสรรหา
คัดเลือกเพิ่มเติมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน รวมไปถึงมีการ
จ้างที่ปรึกษา เพื่อศึกษาความเหมาะสมการก่อสร้าง” (สมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10
อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
อย่างแท้จริง รวมทั้งนโยบายที่ชัดเจนของรัฐก็ส่งผลให้นำไปสู่
ความสำเร็จ” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่
15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

และนักบริหารงานสาธารณสุขท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“นโยบายจากส่วนกลางที่ส่งมาให้ปฏิบัติมีความเด็ดขาด ส่งการ
และมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการพื้นที่
กำจัดขยะแห่งใหม่ในพื้นที่ราชพฤกษ์ได้เลย ด้านการรณรงค์การ
จัดการขยะมีการกำหนดหน่วยงานของท้องถิ่น และมอบหมาย

ให้ใครเป็นผู้ดูแลรวมถึงกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงมีการ
ประเมินผลงาน (LPA) เป็นอีกหนึ่งในปัจจัยสำคัญการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ” (นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบล
มหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่
22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่เจ็ด ความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพในการจัดการขยะ ผ่านมุมมองจาก
ประชาชน

ประชาชนที่ลงพื้นที่เก็บข้อมูลนั้น เป็นชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพรหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในพื้นที่การดูแล 1 ใน 25 ชุมของเทศบาลตำบลมหา
พรหมณ์ และเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบุคลากรมีความรู้
ความสามารถ พร้อมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการขยะเพื่อให้ประชาชนในชุมชนรู้จักการคัดแยก
ขยะ อันเป็นหนึ่งในปัจจัยของการเข้าสู่สังคมปลอดขยะด้วยหลัก 3R (Reduce Reuse Recycle)
พร้อมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงปัญหาขยะ และการเพิ่มมูลค่า
สร้างรายได้จากขยะ รวมไปถึงการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์เดือนละครั้ง
สำหรับติดตาม ให้ความรู้ ความเข้าใจ จัดกิจกรรมอบรม ให้ประชาชนทั้งก่อนและหลังการจัดตั้ง
ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ

นอกจากนี้ยังพบว่า มีเครื่องมือทันสมัย ไม่ชำรุด ทั้งรถเก็บขยะ ถังขยะ รวมไปถึงไม่
พบปัญหาหลักของการขนย้ายและการฝังกลบขยะ คือ “กลิ่น” กลิ่นจากขยะมูลฝอยจากศูนย์
กำจัดขยะต้นแบบ ทำให้บริเวณบ่อฝังกลบขยะไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนมายังพื้นที่ชุมชนใกล้เคียง
แม้ว่าจะพบกลิ่นเหม็นอยู่บ้างในช่วงฤดูฝนและการเริ่มก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ และการพัก
บ่อขยะ ซึ่งพอรับได้ เพราะประชาชนจะได้รับการประชาสัมพันธ์และแจ้งข้อมูลให้ทราบอยู่ตลอด

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีประสิทธิภาพอยู่ เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อน
การจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่รวมถึงกลิ่นเหม็นไม่พึง
ประสงค์ในบ่อกำจัดขยะลดลง จากเดิมในช่วงการสร้างบ่อ
ดังกล่าวช่วงแรกๆที่มีกลิ่นอยู่บ้าง เทศบาลได้รับเรื่องไปแจ้งให้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทราบ ซึ่งถือว่าดี” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการดูแลมัสยิดชำสุนสุตาห์ , วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“คิดว่ามีเพราะเห็นว่ามีเครื่องมือ และบุคลากรที่พร้อม ดำเนินการจัดการขยะ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพ ลูกจ้างชั่วคราว เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ , วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีประสิทธิภาพ เพราะบ่อฝังกลบขยะไม่ส่งกลิ่นเหม็นมายัง ชุมชน”(ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ในส่วนของเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์จะลงพื้นที่ เดือนละครั้งเพื่อตรวจเยี่ยมการคัดแยกขยะ เก็บข้อมูลและ แนะนำให้ข้อมูล” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย และ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการกระจายข่าวให้ชาวบ้านรู้ และเวลามีปัญหา หรือต้อง
อะไรเจ้าหน้าที่ให้ความมือเป็นอย่างดีและมีการจัดอบรมเป็น
ระยะ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การจัดการขยะในพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ดีพอสมควร
จะมีกลิ่นบ้างเมื่อมีการกลับขยะจากล่างขึ้นบนสามเดือนครั้ง
หนึ่งเท่านั้น แต่ช่วงเวลากลางคืนไม่มีกลิ่นรบกวน” (ประชาชนใน
ชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นประธานชุมชนหมู่
ที่ 6, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา มีการเตรียมความพร้อมและตั้งรับสำหรับการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ โดย
มีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติม วางแผน ศึกษากฎหมายและจัดตั้ง
คณะกรรมการ เพื่อการบริหารจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบาย
ซึ่งหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เห็นได้จากการจัดตั้งศูนย์จะมีการจัด
ประชุมทุกสัปดาห์และเปลี่ยนมาเป็นประชุมรายเดือนเพื่อนำประเด็นการบริหารจัดการขยะ ทั้งการ
ขนส่งขยะ การกำจัดกลิ่นอันไม่พึงประสงค์ของขยะ รวมไปถึงประเด็นปัญหาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง การประชาสัมพันธ์ การอบรมและการณรงค์การคัด
แยกเพื่อลดขยะ ณ จุดกำเนิด เพื่อลดปริมาณขยะที่ต้องกำจัดในศูนย์กำจัดขยะ ซึ่งประชาชนใน
พื้นที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การรณรงค์ดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่กลายเป็นชุมชน
ต้นแบบและธนาคารขยะไร้ไซเคิล นอกจากนี้ การถูกกำหนดให้เป็นจังหวัดนำร่องเป็นปัจจัยสำคัญ
ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเสร็จก่อนกำหนด เพราะอาศัยความร่วมมือ และอำนาจรัฐบาล ในการ
ดำเนินการจึงสามารถลดขั้นตอนหรืออุปสรรคบางประการลงได้

3. ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชน

ความรู้ความเข้าใจของประชาชน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการขยะ ด้วยหลัก 3Rs คือ Reduce ลด (คิดก่อนใช้) Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก) และ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) ซึ่งเป็นการลดปริมาณขยะในระยะต้นทาง โดยการเก็บข้อมูลประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล เป็นชุมชนที่อยู่ใกล้กับศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ พบว่า ชาวบ้านในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะในศูนย์กำจัดขยะเป็นอย่างดี สามารถอธิบายวิธีการดำเนินงานได้ และการคัดแยกขยะได้เป็นอย่างดี และแปรรูป ประยุกต์ขยะให้เกิดประโยชน์รายได้ เช่น กรณีเหลือเศษอาหารจากครัวเรือน ชาวบ้านจะนำขยะไปหมักเพื่อทำปุ๋ยอินทรีย์ ขยะรีไซเคิลชาวบ้านในชุมชนจะร่วมกันคัดแยกกันเอง และรีไซเคิลเพื่อเกิดรายได้ รวมทั้งเพื่อประโยชน์สาธารณะในชุมชน เช่น การทำกระถางต้นไม้จากยางล้อรถ การทำเอี่ยมผ้ากันเปื้อนจากซองน้ำยาล้างจาน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์กำจัดขยะ วิธีการดำเนินงาน การอบรมต่างๆ เช่น การคัดแยกขยะ การลดขยะ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ แต่จะพบชาวบ้านในชุมชนบางส่วนที่ไม่ทราบ ไปทำงานนอกบ้าน แต่จะมีเพื่อนๆในชุมชนคอยอธิบายและให้ความรู้อยู่เสมอ ในส่วนของและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะในศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ ชาวบ้านบางส่วนจะทราบว่าเป็นพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่เป็นพื้นที่กำจัดขยะฝังกลบที่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยจะมีรอบการขนส่งขยะไปยังศูนย์ดังกล่าว เป็นรอบ และมีการสร้างโรงไฟฟ้ากำจัดขยะในอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“คัดแยกขยะจากครัวเรือนก่อนนำไปทิ้งและนำขยะทั่วไปฝังกลบที่ศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ โดยชุมชนนี้จะคัดแยกขยะรีไซเคิลซื้อ ขายที่นี้ ส่วนขยะอินทรีย์จะนำไปทำปุ๋ยหมัก” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ด้านการจัดการขยะที่ถูกต้องพอทราบบ้าง แต่จะรู้ในส่วนของคุณียกำจัดขยะแห่งใหม่มาอบรมเรื่องการคัดแยกขยะ เพื่อลด

เวลาและปริมาณขยะ โดยเฉพาะช่วงก่อนการสร้างบ่อขยะมา
จัดอบรมบ่อขยะ ซึ่งชาวบ้านให้ความร่วมมือดี” (ประชาชนใน
ชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่าน
หนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป, วันที่ 22 ตุลาคม 2561:
สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การรวบรวมขยะหลายอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
มายังในศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วง
หวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบ
อาชีพปลูกข้าวไร่คราว เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การจัดการขยะของศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่พอทราบอยู่บ้าง
คือ การนำขยะมาฝังกลบในบ่อหลายชั้น ซึ่งเป็นข้อดีของชุมชน
คือ ขยะไม่ส่งกลิ่นเหม็น โดยเฉพาะช่วงฝนตก จะส่งกลิ่นเหม็น
มากขึ้น” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหา
พราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่
22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ให้ประชาชนในชุมชนคัดแยกขยะเอง ในส่วนที่เป็นขยะรีไซเคิล
ให้คัดแยกและนำไปขาย ในชุมชน คัดแยกขยะต้นแบบ ซึ่งอยู่
ในพื้นที่ของเราเอง และอบรมเพื่อให้ประชาชนในชุมชนรู้จักและ
เข้าใจการคัดแยกขยะ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน
ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพ
รับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการดูแลมัสยิดชุมชนสุตาห์, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“หากเป็นศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่จะไม่ค่อยทราบ แต่หากของการกำจัดขยะในชุมชนพอทราบอยู่บ้าง คือการคัดแยกขยะให้อยู่ในประเภทเดียวกัน ขยะประเภทรีไซเคิลก็คัดแยกไว้เพื่อเตรียมขาย โดยจะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจและมาให้ความรู้” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“พอเข้าใจบ้าง คือ การฝังกลบขยะ เมื่อครบสามเดือนจะมีการกลับหน้าดิน รวมถึงการจัดตั้งโรงขยะไฟฟ้า” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นประธานชุมชนหมู่ที่ 6, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ประชาชนในพื้นที่เข้าใจการกำจัดขยะ ของการลดขยะต้นทางชุมชน ของการใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการคัดแยกขยะ เพื่อลดระยะเวลา กระบวนการ สำหรับการคัดแยกขยะ และการกำจัดขยะในศูนย์กำจัดขยะ และมีการจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิลในชุมชนเพื่อสร้างรายได้

4. ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้

การสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ หมายถึง การส่งสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ให้ประชาชนทราบถึงการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ โดยสามารถจำแนกได้ 2 ประเด็น อภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นแรก การสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ผ่านมุมมองของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นพบว่า ในช่วงที่การขนย้ายขยะจากพื้นที่เก่าไปศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ ได้จัดทำหนังสือประชาสัมพันธ์ และแจ้งข่าวสำหรับการจัดทำประชาพิจารณ์ เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์การจัดการขยะในครั้งนี้ อีกทั้งได้เชิญเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทุกระดับแจ้งผลการดำเนินการ และรับฟังปัญหา อุปสรรคการทำงานศูนย์กำจัดขยะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ด้านเฉพาะ

เทศบาลตำบลมหาพรามhorn อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ที่ถูกจัดตั้งศูนย์
กำจัดขยะแห่งใหม่ เมื่อรับฟังมติจากคณะกรรมการจึงพยายามดูแลประชาชนในชุมชนที่ดีสุดเท่าที่
จะทำได้ เช่นการติดตามและรายงานข่าวผ่านเสียงตามสาย

นอกจากนี้ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารเป็นเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) แต่งตั้งประธานและคณะกรรมการหมู่บ้าน
เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ อีกทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายภายในหมู่บ้าน แต่
อาจพบปัญหาเล็กน้อยสำหรับประชาชนที่ทำงานนอกบ้าน เพราะจะไม่ทราบข้อมูลที่
ประชาสัมพันธ์ จึงมีการเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ด้านโซเชียลมีเดีย ได้แก่ Facebook หรือ Line

จากการสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า

“ในช่วงก่อนองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
รับเหมาก่อสร้าง ที่จ้างก่อสร้างและขนย้าย ในหนังสือฉบับนั้น
มีการกำหนดหัวข้อการประชาสัมพันธ์และความเข้าใจของชุมชน
เอาไว้ รวมถึงศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เป็นตัวขับเคลื่อนในการประชาสัมพันธ์” (นายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561
สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดตั้ง
คณะกรรมการบริหารมีผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน 2 ท่าน
ท่านมีตำแหน่ง ทสม. (เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
ในการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูล” (นักวิชาการสุขาภิบาล
ชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,
วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่าน
หนึ่งกล่าวว่า

“หลังจากการขนย้ายขยะปีแห่งใหม่ อบจ.ของเราได้เชิญ
เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทุกระดับมาเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
และรับฟังปัญหา อุปสรรคของการมาใช้บริการศูนย์ขยะเรา
เป็นอย่างไร ควรมีการแก้ไขอย่างไร และใช้ Facebook เป็น
สื่อกลางในการสัมพันธ์” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15
พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทาง
ต่างๆ เช่น บ้ายโฆษณาขนาดใหญ่ เสียงตามสายในหมู่บ้าน/
ชุมชน และทาง social media รวมทั้งตามสวนสาธารณะแหล่ง
ท่องเที่ยวก็จัดให้มีถังขยะแยกประเภทเพื่อให้ประชาชนและ
นักท่องเที่ยวได้รับรู้รับทราบในการจัดการขยะ” (นักส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561:
สัมภาษณ์)

นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใน
พื้นที่ทราบ ผ่านเสียงตามสายแจ้งข่าวทุกชุมชนในกรณีเร่งด่วน
และปกติ โดยจะแบ่งช่วงประชาสัมพันธ์ 2 ช่วงได้แก่ ช่วงพัก
กลางวัน และช่วงเย็น ประมาณ 16.30 น. แต่คนที่ไปทำงาน
ข้างนอกจะพลาดข่าวสาร ทางเราจึงได้แจกแผ่นพับรณรงค์การ
คัดแยกขยะประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ”

(นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และนักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงเพจFacebookของหน่วยงาน แต่การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายยังคงพบปัญหาเล็กน้อย คือ กลุ่มประชาชนที่ออกไปทำงานในที่ต่างๆและกลับบ้านค่ำจะไม่ทราบข่าวสาร” (นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สอง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ให้ประชาชนรับรู้ผ่านมุมมองประชาชนในพื้นที่พบว่า ประชาชนในพื้นที่อยู่ใกล้กับศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ทราบข้อมูล ข่าวสาร ช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย หอกระจายข่าว และผ่านหนังสือเวียนที่ของหน่วยงานแจ้งให้ประชาชนรับทราบ ตั้งแต่ก่อนและหลังการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องได้ลงพื้นที่เพื่อแจ้งข้อมูล รวมไปถึงการจัดอบรม พาไปศึกษาดูงานทั้งในศูนย์ของหมู่บ้านซึ่งเป็นชุมชนต้นแบบการคัดแยกขยะ และได้แต่งตั้งประธานและคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานท้องถิ่น

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย และหนังสือจากหน่วยงาน ให้คนในชุมชนทราบถึงการจัดการขยะของ อบจ.” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพปลูกจางั่วครว เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการประชาสัมพันธ์ตลอด โดยหน่วยงานท้องถิ่นจะแจ้งให้ทราบก่อนว่าจะมีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ จากนั้นจะมีรถนำเข้าขยะจะมีการแจ้งล่วงหน้าตลอด และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่ง ประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ประชาสัมพันธ์ให้ทราบผ่านเสียงตามสาย รวมถึงเทศบาลที่ได้รับมอบหมายจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเดินทางมายังพื้นที่ในชุมชนแจ้งให้ประชาชนทราบ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการดูแลมัสยิดชำขุนสุดำห์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการประกาศเสียงตามสาย การแจ้งที่หอประชุมมัสยิด ร่วมถึงการลงพื้นที่” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“มีการแต่งตั้งประธานและคณะกรรมการหมู่บ้านและพาชุมชนศึกษาดูงาน และประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และประธานชุมชนหมู่ที่ 6, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“การประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับขยะ ที่เจ้าหน้าที่ที่
ท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ ไม่ค่อยทราบ เนื่องจากทำงานนอกบ้าน
แต่พอได้ยินจากหอกระจายข่าว และเพื่อนบ้านอยู่บ้าน”
(ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป, วันที่ 22 ตุลาคม
2561: สัมภาษณ์)

และผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ได้จัดอบรมการคัดแยกขยะในศูนย์ของเรา ซึ่งเป็นชุมชน
ต้นแบบการคัดแยกขยะ ให้ชาวบ้านมาเรียนรู้ พาคนในหมู่บ้าน
ไปดูงานคัดแยกขยะที่ชุมชนอื่นและนำมาปรับใช้กับที่หมู่บ้าน
เราเอง และประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย” (ประชาชนใน
ชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย และสมาชิกสภาเทศบาลตำบล
มหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์การขนย้ายขยะไปสู่พื้นที่
กำจัดขยะแห่งใหม่ ณ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และเข้าใจเป็นอย่างดี ด้วยการจัดทำหนังสือ ลงพื้นที่
ร่วมกับเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์
ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ เพื่อลดปัญหาการก่อสร้าง ปัญหาความ
ขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลออนไลน์ เพื่อตอบสนองสำหรับ
ประชาชนที่ออกไปทำงาน ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ผ่าน
มุมมองของประชาชนมองว่า มีการประชาสัมพันธ์ให้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสารเป็นอย่างดี ได้แก่
เสียงตามสาย โซเชียลออนไลน์ การจัดทำหนังสือ การลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่
ข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงจัดอบรมให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

5. ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการขยะ

การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการขยะ หมายถึง การมอบหมาย หรือ การบริหารบุคลากรที่มีจำกัดในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ หรือ ปัจจัยอื่นๆ ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานนโยบายการจัดการขยะ ไปปฏิบัติ จำแนกได้ 5 ประเด็น สามารถอธิบายได้ดังนี้

ประเด็นแรก ความเพียงพอของทรัพยากรต่อการดำเนินงานนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ พบว่า ทรัพยากรด้านอุปกรณ์ เครื่องจักรกลสำหรับก่อสร้างมีความเพียงพอ เนื่องจากขยะมูลฝอยเป็นวิกฤตการณ์ปัญหาระดับชาติที่ต้องได้รับแก้ไขอย่างเร่งด่วน รวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ประสบปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง ฉะนั้นรัฐบาล กระทรวง รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมอบเครื่องจักรกลที่เกี่ยวข้อง ทั้งรถขนขยะ เป็นต้น เนื่องด้วยเป็นนโยบายที่เร่งด่วน และปัญหาขยะอันเป็นวาระแห่งชาตินั้น

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงจัดสรรอุปกรณ์ เครื่องมืดังกล่าวให้เพียงพอต่อการทำงาน ด้านทรัพยากรมนุษย์ในระยะแรกอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพราะขาดผู้เชี่ยวชาญ สำหรับให้ความรู้ความเข้าใจการก่อสร้างบ่อขยะอันเป็นศูนย์ กำจัดขยะต้นแบบพระนครศรีอยุธยา ซึ่งในภายหลังส่วนกลางได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญจาก กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ ประชุมร่วมกับคณะกรรมการจังหวัดมาให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ จากเดิมมีการจัดตั้งประชุมทุกอาทิตย์ เมื่อการดำเนินงานมีความเสถียรภาพมากขึ้นจึงเปลี่ยนเป็นประชุมทุกเดือน

จากการสัมภาษณ์ นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ
กล่าวว่า

“ทรัพยากรยังมีไม่เพียงพอ เนื่องจากยังขาดทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษจากบ่อขยะ”
(นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ, วันที่ 15
พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“อุปกรณ์ต่างๆ เพียงพอเนื่องจากเครื่องมือการก่อสร้าง
เครื่องจักรกล มาพร้อมกับส่วนกลาง” (สมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่
15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า

“อุปกรณ์การก่อสร้าง เครื่องจักรกลมีความเพียงพออยู่
เพราะส่วนกลางเป็นคนมอบหมายให้ ด้านบุคลากรระยะแรก
การจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะไม่ค่อยเพียงพอหรอกเพราะต้องอาศัย
ผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน เราจึงได้สรรหาคนเพิ่มและส่วนกลางได้
ส่งผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมคณะกรรมการทำให้บุคลากรเพียงพอ
การทำงานก็มีอุปสรรคลดลง” (นายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561
สัมภาษณ์)

และนักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ในช่วงที่การดำเนินการแรกๆ บุคลากรไม่เพียงพอแต่ส่วนกลาง
ได้จัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด มีผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากกรมควบคุมมลพิษ
สำนักงานสิ่งแวดล้อม มาให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ ด้าน
กระทรวงมหาดไทยมีจังหวัดเป็นตัวแทน ซึ่งจังหวัดได้มีการ
จัดตั้งคณะกรรมการและประชุมทุกอาทิตย์ แต่มีการดำเนินงาน
เสถียรแล้ว จะเปลี่ยนเป็นประชุมทุกเดือน ซึ่งถือว่าปัจจุบัน
เพียงพอ” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561:
สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สอง ปัญหา หรือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการขยะในพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ แห่งแรกและแห่งเดียว ณ ขณะนั้น พบว่า ในช่วงการก่อตั้งระยะๆจะพบปัญหาด้านการมอบหมายพื้นที่ให้หน่วยงานท้องถิ่นใดเป็นผู้ดูแล แต่โดยรวมยังไม่พบปัญหาหรือปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบาย เพราะยังไม่ได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนในบริเวณใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเดิมเป็นสถานที่ทิ้งเหล่าเก่าขององค์การสุรา ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและคณะกรรมการจึงมีมติให้ใช้พื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากพื้นที่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัย เพียงแต่จะพบปัญหาเพียงระยะแรกเท่านั้น เนื่องจากการทิ้งสารเหล่าเก่าอันเป็นกากอุตสาหกรรมไม่ได้ถูกจัดการตามหลักสุขาภิบาล ประชาชนที่มีพื้นที่นาระแวกนั้นอาจได้รับผลกระทบบ้าง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่าน
หนึ่งกล่าวว่า

“คาดว่าไม่น่าจะมีปัญหาเนื่องจากศูนย์จัดการขยะต้นแบบ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังไม่เคยได้รับการร้องเรียนจาก
ชาวบ้านในพื้นที่ระแวกนั้น” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15
พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ปัญหาหรืออุปสรรคคิดว่าไม่มีเพราะเดิมเป็นศูนย์จัดการขยะ
ต้นแบบขององค์การสุรา เป็นสถานที่ที่ทิ้งสารเหล่า เป็นกาก
อุตสาหกรรม ฉะนั้นทางหน่วยงานได้ศึกษาดีแล้วว่าพื้นที่บริเวณ
ดังกล่าวห่างไกลจากชุมชนและสิ่งแวดล้อม อยู่ห่างไกล”
(นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า

“ผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบาย คาดว่าน้อย เพราะเราแค่เปลี่ยนสถานที่จากเดิมเป็นที่ทิ้งสารเหล้า มาเป็นที่พื้นที่กำจัดขยะ แต่การใช้พื้นที่เก่าแห่งนั้นอาจมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบจัดการขยะอยู่บ้าง คือ ทุกอย่างที่ยังทิ้งลงไปที่ดิน ไม่มีการปูรองใดๆ เหมือนโคลน ซึ่งการสร้างบ่อจำเป็นต้องขุดดินขึ้น เวลาฝนตกน้ำอาจไหลไปตามนาชาวบ้านบ้างในช่วงนั้น ” (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 สัมภาษณ์)

นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“ปัญหาที่พบจะพบในระยะแรกก่อนมีการจัดตั้ง คือ ยังไม่ได้มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบว่าใครจะเป็นผู้ดูแล หากบ่อขยะในศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ ซึ่งการถ่ายโอนอำนาจ หรือการเปลี่ยนผู้บริหารส่งผลให้การนำนโยบายการจัดการขยะไม่ต่อเนื่อง” (นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และนักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ในระยะแรกจะพบปัญหาในเรื่องของกฎหมาย เนื่องจากพื้นที่จัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ โรงสุราเก่า กฎหมายในส่วนของกรมอบหมายอำนาจว่าใครเป็นผู้ดูแลพื้นที่ดังกล่าวหรือเป็นเจ้าของ ต้องติดต่อกับราชพัสดุว่าอนุญาตให้ดำเนินการกี่ปี หรือจะมอบให้ตลอดไป ซึ่งหากขอมีการขอเวรแต่พื้นที่คืนจะเกิดปัญหาต่อพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ และอาจส่งผลกระทบต่อระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำเร็จได้เพราะในช่วงนั้น จึงอยากให้มีความเด็ดขาดในเรื่องของ

กฎหมาย แต่พื้นที่ก่อกำจัดขยะแห่งใหม่สำเร็จได้ในระยะเวลา 2 เดือนนั้น เกิดนายกรัฐมนตรีนครี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีคำสั่งเด็ดขาดติดตามด้วยตนเอง” (นักบริหารงานสาธารณสุขเทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สาม การนิยามศูนย์ก่อกำจัดขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เป็นแห่งแรกและแห่งเดียว ณ ขณะนั้น พบว่า เดิมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบปัญหาด้านจัดการขยะมูลฝอย ณ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะการจัดการขยะด้วยวิธีเทกองกลางแจ้ง เป็นพื้นที่รับขยะตั้งแต่ พ.ศ 2531 ส่งผลให้เกิดปริมาณขยะที่สะสมเป็นเวลานานสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งแหล่งเพาะพาหะโรค ปัญหาไฟไหม้กองขยะทัศนียภาพที่ไม่ดี

ฉะนั้น การดำเนินการภายใต้รัฐบาลของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาที่มีมติและคำสั่งเด็ดขาดนโยบายเร่งด่วนในพื้นที่จัดการขยะต้นแบบสามารถจัดการขยะที่ถูกสะสมมานาน 20-30 หมดไปในระยะเวลาที่สั้น และถึงสำเร็จได้ด้วยดี จึงก่อให้เกิดคำขวัญของโครงการที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น คือ อยุธยาเมืองประวัติศาสตร์ เมืองสะอาดปลอดขยะต้นแบบ

นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการท่านหนึ่ง กล่าวว่า
“ทำให้นิยาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่กล่าวว่า อยุธยาเมืองประวัติศาสตร์ เมืองสะอาดปลอดขยะต้นแบบเป็นจริง เพราะก่อนหน้านี้มีภูเขาขยะที่อยู่มา 20-30 ปี วึ่งตอนนี้ได้หายไปจริงๆ” (นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ศูนย์ก่อกำจัดขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นศูนย์ก่อกำจัดขยะที่ช่วยชีวิตคนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพราะหากคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่เข้ามาดำเนินการตอนนี้ ไม่รู้ว่า

จะสามารถเริ่มทำได้อีกเมื่อไหร่ เพราะในขณะนั้นบ่อขยะเต็ม
หมดแล้ว” (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เขต 10 อำเภอเสนา, วันที่ 15 พฤศจิกายน
2561: สัมภาษณ์)

และนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการท่านหนึ่ง
กล่าวว่า

“เป็นศูนย์จัดการขยะต้นแบบที่ช่วยลดปริมาณขยะอย่างถูกหลัก
สุขาภิบาลมากขึ้น ซึ่งจากเดิมเราเทกองไว้ อาจทำให้เกิดปัญหา
โรคภัยไข้เจ็บมากมาย” (นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ปฏิบัติการ, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่สี่ ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการขยะในศูนย์จัดการขยะ ผ่านมุมมอง
ประชาชนที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกับศูนย์ดังกล่าวพบว่า ยังไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคของด้านการจัดการ
ขยะเพราะ ประชาชนในชุมชนไม่ได้รับกลิ่นเหม็นจากบ่อขยะ อีกทั้งประชาชนในชุมชนแห่งนี้เป็น
ชุมชนศูนย์คัดแยกขยะต้นแบบ ฉะนั้นจึงมีการคัดแยกขยะก่อนรถเก็บขยะจะมาอยู่แล้ว เพียงแต่จะ
พบปัญหาในกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังขาดความชำนาญในการคัดแยกขยะอยู่บ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“บุคลากรที่ดูแลเรื่องขยะในชุมชนมีน้อยทำให้กลุ่มคนบางส่วนในหมู่บ้าน
ขาดความรู้ ความเข้าใจ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหา
พราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพปลูกข้าวครว เทศบาล
ตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ด้านบุคลากรไม่น่าจะมีปัญหา เพราะมีการเพิ่มบุคลากร รถกำจัดขยะมาก
ขึ้น ทรัพยากรอื่นๆ เพียงพอ ส่วนเรื่องของปัญหาและอุปสรรคตอนนี้ยังไม่
มี” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ในมุมมองแล้วนั้นคิดว่าไม่น่าจะมี เพราะไม่มีการร้องเรียน ส่วนในด้านอุปสรรคคิดว่าไม่มีเพราะว่าในชุมชนได้คัดแยกขยะไว้แล้ว อาจจะมีบ้างคือขยะในตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาที่อาจไม่ได้คัดแยกขยะมาก่อน อาจส่งผลที่ตามมาคือกลิ่นจากขยะ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการดูแลมัสยิดชำสุ้นสุดาห์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ปัญหาด้านการจัดการขยะมีเล็กน้อย คือช่วงพริกกลับขยะเก่าจากล่างสู่บน จะมีกลิ่นโชยมาบ้าง แต่โดยรวมรับได้” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และประธานชุมชนหมู่ที่ 6, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

และผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ปัญหา หรือ อุปสรรคด้านการจัดการขยะไม่มี เพราะมีเจ้าหน้าที่เทศบาลประจำ และมีรถเก็บขยะมาเก็บอาทิตย์ละ 3 วัน” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ประเด็นที่ห้า การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของประชาชนในชุมชน หรือประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เป็นชุมชนศูนย์คัดแยกขยะและรีไซเคิลต้นแบบ ได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะในพื้นที่ และนอกสถานที่ เพื่อ

สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้านใกล้เคียง นอกจากนี้ได้ลงพื้นที่สาธิตร่วมกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสำหรับการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ สร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนจากขยะรีไซเคิล และลดภาระของหน่วยงาน ทำให้หมู่บ้านในบริเวณใกล้เคียงเกิดศูนย์คัดแยกขยะต้นทางขึ้น รวมไปถึงการตระหนักและสร้างจิตสำนึกของชาวบ้านในชุมชนในการร่วมกันคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด ส่งผลให้เกิดการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือนและปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่ตกค้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ได้ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนผู้นำในหมู่บ้านทราบ เพื่อให้ผู้นำในหมู่บ้านดำเนินการต่อ” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพปลูกข้าวครว เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่มีการช่วยเหลือกัน ตั้งแต่หมู่ที่ 1 -10 ได้คัดแยกขยะและขยะรีไซเคิล เดิมจะมาที่พื้นที่หมู่ที่ 6 ก่อนเนื่องจากเป็นศูนย์คัดแยกขยะต้นแบบ จากนั้นขยายไปทุกหมู่บ้านในการคัดแยกขยะและขยะรีไซเคิล เพื่อลดปริมาณขยะภาระของหน่วยงาน และระยะเวลาในการทำงาน” (ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการดูแลมัสยิดชุมชนสุดาห์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“ชุมชนนี้ อยู่หมู่ที่ 6 เป็นชุมชนนำร่องการจัดการขยะของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ และนำขยะไปวางไว้ที่กำหนดให้ เพื่อให้หน่วยงานมาเก็บขยะโดยระยะเวลาการเก็บขยะของเทศบาล” (ประชาชนในชุมชน

บ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่ง
ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และประธานชุมชนหมู่ที่ 6, วันที่ 22
ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ได้ส่งตัวแทนไปอบรมภายนอก
เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นขอความร่วมมือ ณ สถานที่จริง หลังจาก
อบรมเสร็จจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่าไปอบรมแล้วได้
อะไรบ้าง และการอบรมภายในหมู่บ้านชาวบ้านส่วนใหญ่จะ
เข้าร่วมอบรมอยู่บ่อยๆ รวมถึงการร่วมรณรงค์การคัดแยกขยะ”
(ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
ท่านหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป, วันที่ 22 ตุลาคม
2561: สัมภาษณ์)

และผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ ร่วมมือกับชาวบ้านในชุมชนม่วง
หวานของเรา ได้จัดงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในศูนย์การ
เรียนรู้ชุมชนม่วงหวานของเรา เนื่องจากชุมชนของเราเป็นชุมชน
ต้นแบบการจัดการขยะต้นทาง ทำให้ชาวบ้านต่างชุมชน หรือ
หมู่บ้านอื่นๆ ก็มาดูงานที่นี่ จากนั้นให้ชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านไป
ริเริ่ม ดำเนินการต่อในด้านการจัดการขยะที่ถูก เช่น การคัดแยก
ขยะ ซึ่งตำบลมหาพราหมณ์มี 10 หมู่บ้าน จะต้องจัดทำทุก
หมู่บ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่เทศบาลจะไปดูแล เพื่อให้การ
ดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และทุกหมู่บ้านจะได้เป็น หมู่บ้านที่
ช่วยลดระยะเวลาการจัดการขยะ ” (ประชาชนในชุมชนบ้าน
ม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล ท่านหนึ่ง
ประกอบอาชีพค้าขาย และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลมหา
พราหมณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2561: สัมภาษณ์)

จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ในระยะแรกยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจึงต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้กับบุคลากร ในส่วนของวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่พบเพียงแค่ระยะแรกในการดำเนินการเนื่องจากจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ โรงสุราเก่า ฉะนั้น การขุดบ่อที่ทิ้งสารเหล้าเก่าจะพบกลิ่นไม่พึงประสงค์ในระยะแรก ซึ่งประชาชนเข้าใจ มองว่าไม่ส่งผลกระทบต่ออะไรในชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะต้นแบบเป็นชุมชนศูนย์คัดแยกขยะและรีไซเคิลต้นแบบเช่นกัน ประชาชนจึงมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเพื่อลดขยะ ณ แหล่งเกิด รวมถึงเป็นพื้นที่สำหรับอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชนและนอกชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ อีกทั้งหน่วยงานท้องถิ่นได้ส่งตัวแทนในชุมชนไปอบรมภายนอกเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดความรู้ในชุมชน

6. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วม คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินของของรัฐทุกขั้นตอน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา เพราะการดำเนินการบางอย่างต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชน มิฉะนั้น หากเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพียงผู้เดียว การนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติจะไม่สำเร็จได้ดี อีกทั้งหนึ่งในวัตถุประสงค์ของนโยบายการจัดการขยะที่รัฐบาลกำหนดไว้ คือต้องการให้ทุกภาคส่วนในการจัดการปัญหา ฉะนั้น ภาครัฐจึงเพิ่มบทบาทให้กับประชาชนในชุม เช่น การปลูกฝังสร้างจิตสำนึก พร้อมให้ฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง ว่าหากมีการกำจัดขยะ และคัดแยกแล้วจะส่งผลดีอย่างไรต่อชุมชน รวมทั้งส่งเสริม ต่อยอดสร้างมูลขยะเพื่อเพิ่มเป็นรายได้ เช่น ชุมชนม่วงหวาน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชุมชนต้นแบบ ที่มีการจัดการขยะอย่างชัดเจน ทั้งการนำเศษอาหารจัดทำปุ๋ยหมัก หรือการนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือนมารีไซเคิล เมื่อได้รับเป็นชุมชนต้นแบบ จึงมีการต่อยอดและประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับของประชาชนในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับศูนย์จัดการขยะอื่นๆ ทำให้ลดระยะเวลาการคัดแยกขยะของเจ้าหน้าที่ หรือ การฝังกลบขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือ การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในช่วงขนย้ายขยะจากพื้นที่เก่ามายังพื้นที่ใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้มีการจัดตั้งประธานชุมชน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นและให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ด้วยกันเองนั้น ได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมถึงผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายการ

จัดการขยะไปปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นได้จากการจัดประชุมวางแผนงาน ติดตาม และประเมินผลจากอาทิตย์ละครั้ง เปลี่ยนเป็นเดือนละครั้ง

7. ด้านภาวะผู้นำ

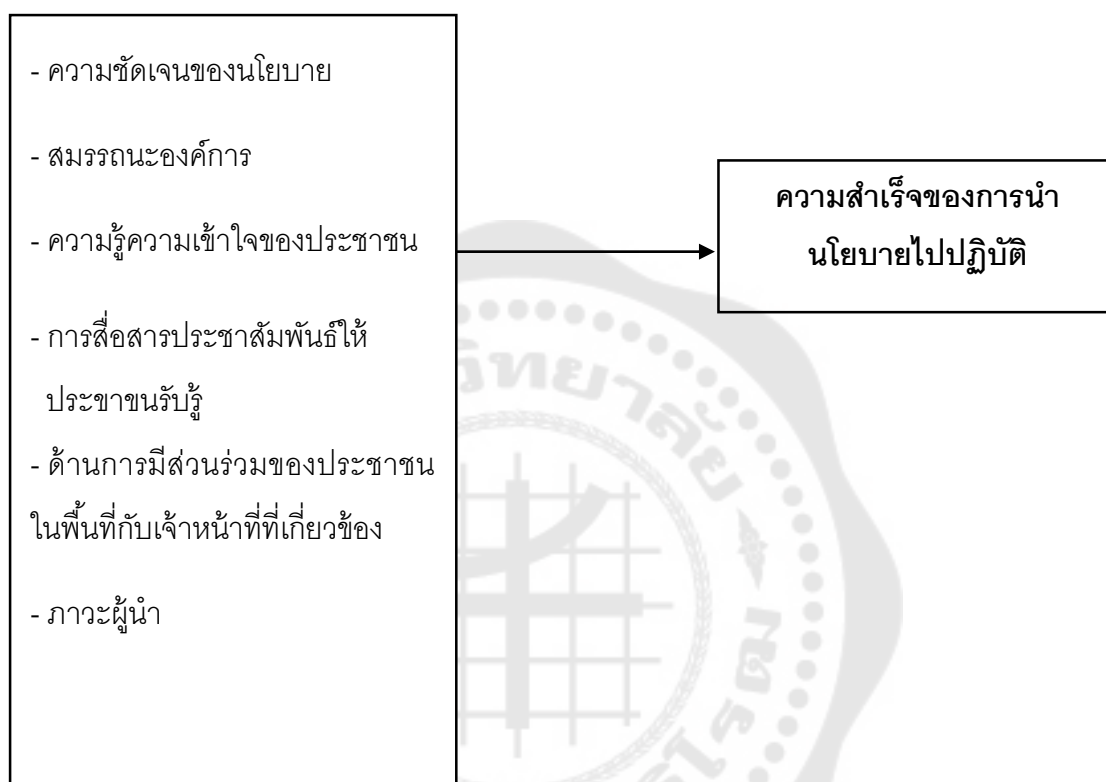
ภาวะผู้นำ คือ ผู้ที่มีคุณลักษณะ ความสามารถ ปฏิสัมพันธ์ที่สามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้อื่น ทั้งพลังอำนาจ ความคิด ทักษะคติ การยอมรับ เป็นต้น โดยองค์ประกอบต่างๆจะส่งผลให้การจะทำการใดได้ให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น อาจต้องอาศัยอิทธิพลของตนเอง หรือผลักดันให้ผู้อื่นดำเนินการด้วยความเต็มใจ เพื่อความสำเร็จ เห็นได้จากการสั่งการของรัฐบาล มีมติให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาดำเนินจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ เพื่อลดปัญหาขยะในจังหวัดที่อยู่ในระดับวิกฤติของปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง และการที่จะนำนโยบายของไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยหลายๆอย่าง ซึ่งหนึ่งในปัจจัยเหล่านั้น คือ ภาวะผู้นำ ที่เปรียบเสมือนลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลรอบข้างคล้อยตาม มั่นใจที่พร้อมปฏิบัติงาน

ในกรณีของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หนึ่งในจังหวัดที่ประสบปัญหาวิกฤตการณ์ขยะมูลฝอยที่ติดอยู่ในลำดับที่ 5 ของประเทศ หากต้องการให้ปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง และขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นใหม่หมดไป ผู้นำจึงอาจต้องมีกลไกสำคัญ หรือ หลักการบริหารที่ดีเพื่อขับเคลื่อนให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพ้นปัญหาวิกฤตขยะดังกล่าว จึงต้องมีผู้นำเป็นทางการ เช่น ผู้บริหารในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ เช่น พนักงานท้องถิ่นต่างๆ ประธานในชุมชน เป็นต้น

ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหนึ่งในผู้นำที่มีความรู้สามารถประสานงานต่างส่วนงานได้อย่างคล่องตัว เห็นได้จากการประชุมวางแผนร่วมกับหน่วยงานภายใน ศึกษากฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อตั้งรับกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ฉะนั้น เมื่อดำเนินการวางแผน หรือการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น การขนย้ายขยะมูลฝอย พื้นที่สำหรับการจัดการขยะมูลฝอย จึงสามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ได้จัดตั้งผู้นำในชุมชนการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด ก่อให้เกิดชุมชน หรือต้นแบบการคัดแยกขยะ และนำรายได้มาสู่ประชาชนในชุมชน ส่งผลให้ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยตกค้างลดลงและดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกรณีในชุมชน ที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นผลักดันให้ชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับเป็นชุมชนต้นแบบการจัดการ

ขณะต้นทาง ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประธานในชุมชนอีกลำดับหนึ่งสำหรับการประชาสัมพันธ์ หรือ บริหารเพื่อนในชุมชน เห็นด้วยและเต็มใจร่วมกันปฏิบัติงาน

จากข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 6 กรอบแนวคิดผลการศึกษารวิจัย

ในบทต่อไปจะกล่าวถึง สรุปผลการวิจัยการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นผลต่อการวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการขยะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ และศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ โดยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และประชาชนในชุมชนที่อาศัยใกล้เคียงบริเวณศูนย์จัดการขยะต้นแบบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งหัวข้อการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาและวิจัย เรื่องการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. กระบวนการการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ คือ การเตรียมความพร้อม และตั้งรับนโยบายการจัดการขยะไว้ล่วงหน้าหลังจากทราบว่ารัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่แรกในการนำร่องจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาขยะอันเป็นวาระระดับชาติ โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไข จึงได้เตรียมศึกษาและทบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2540 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ สำหรับการดำเนินการโดย ในช่วงระยะแรกอาศัยหน่วยงานจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อวางแผนและดำเนินงาน รวมทั้งเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ตัวแทนกระทรวงสาธารณสุข ตัวแทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแทนจากกระทรวงมหาดไทย รวมถึง

ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเป็นต้น โดยระยะแรกก่อนเริ่มปฏิบัติการ ได้จัดประชุมทุกสัปดาห์ เพื่อวางแผนให้ขั้นตอน การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เมื่อการ ดำเนินการไม่มีปัญหาหรือกระทบใดๆ จึงจัดประชุมเพียงเดือนละครั้ง ด้านการประสานงานต่างมี ความรวดเร็วอาศัยโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยีสารสนเทศประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินงาน ทั้งเรื่อง การสื่อสารภายในหน่วยงาน นอกหน่วยงาน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงกิจกรรมการรณรงค์ต่างๆ

2. การนำนโยบายการจัดการขยะของปฏิบัติได้สำเร็จนั้น พบว่า อำนาจของกฎหมาย ที่รัฐบาลได้บังคับใช้ รวมไปถึงความชัดเจนของนโยบายทำให้เจ้าหน้าที่ สามารถดำเนินการได้ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ตามแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 – 2560) ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ที่ได้กำหนดกรอบทิศทาง และแนวทางการดำเนินการแก้ไขการจัดการขยะมูลฝอย โดยการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน และรวมไปถึงอำนาจเด็ดขาดของรัฐบาลที่กำหนดให้จังหวัด พระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่นำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะที่สะสมเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว อีกทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีการวางแผนและกำหนดหลักเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ส่งผล กระทบต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากพื้นที่ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เดิมเป็นสถานที่ทิ้งสารเคมีเก่าขององค์การสุรา แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะ องค์การที่ดีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งในด้านการวางแผนบุคลากร การ จัดการทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอต่อการจัดการขยะ การประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางทั้ง โซเชียลมีเดีย จดหมาย เสียงตามสาย ให้ประชาชนรับทราบถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายด้าน การจัดการขยะ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประชาชน และประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ ผลักดัน อาศัยความรู้สามารถประสานงานต่างส่วนงานได้อย่างคล่องตัว แนวคิดวิธีการทำให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ พบปัจจัยหลายปัจจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการการนำนโยบายการจัดการขยะ

จากผลการศึกษาวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถจัดการนโยบายจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนโยบายมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ รวมถึงการวางแผนเตรียมความพร้อมล่วงหน้าเพื่อตั้งรับกับนโยบายที่รัฐบาลจะประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ความร่วมมือของทุกภาคส่วน และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Paul Sabatier and D. Mazmanian (อ้างถึงในจุมพล หนิมพานิช. 2547: 217) ได้ศึกษาและพบว่า แนวทางที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องมีปัจจัยหรือเงื่อนไขของวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ บุคคล ผู้มีส่วนร่วม หรือ ผู้นำจะต้องมีทักษะการนำนโยบายไปปฏิบัติ สนับสนุนนโยบาย รวมไปถึงต้องมีความเห็นพ้องของนโยบายตรงกัน มีการนำเทคโนโลยีในด้านต่างๆมาประยุกต์ใช้ หากผู้ที้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีความรับผิดชอบ หรือ ขาดทักษะต่างๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ดี จะนำนโยบายไปปฏิบัติจะไม่สัมฤทธิ์ผล

ด้วยเหตุนี้ กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้ การขนย้ายขยะมูลฝอยเพื่อนำไปฝังกลบตามหลักรูขี้นกในศูนย์จัดการขยะต้นแบบ เสร็จก่อนเวลาเพียง 2 เดือน จากที่กำหนดไว้ 6 เดือน และการฝังกลบในพื้นที่ดังกล่าว ไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ในบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากยังไม่พบข้อร้องเรียน จะพบปัญหาในระยะแรกของการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะต้นแบบในลักษณะทางด้านกายภาพของพื้นที่เท่านั้น จึงช่วยลดปัญหา และความขัดแย้งของพื้นที่สำหรับศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ เครื่องมือสำหรับการจัดการขยะ งบประมาณ เป็นต้น ส่งผลให้กระบวนการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติได้อย่างไม่มีอุปสรรค

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายได้ 5 ประเด็น ดังนี้

2.1 ด้านความชัดเจนของนโยบาย จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า นโยบายการจัดการขยะ และมาตรการในการปฏิบัติงานในภาพรวมมีความชัดเจน เห็นได้จากการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ เนื้อหาของนโยบาย รวมไปถึงลักษณะปัญหาที่ต้องแก้ไข ส่งผลให้

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเข้าใจวัตถุประสงค์ และ ประเด็นการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Paul Berman (อ้างถึงในสมบัติ อารังธัญวงศ์. 2546: 437) ได้กล่าวถึงความชัดเจนของนโยบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติตาม แผนงาน นโยบายจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อลดการเกิดปัจจัยความล้มเหลวในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ อนึ่ง หากนโยบายมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แต่มาตรการในการปฏิบัติไม่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติได้เช่นกัน

2.2 ด้านสมรรถนะองค์การ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมไปถึงความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ส่งผลให้ดำเนินงานอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ เห็นได้จากการระยะเวลาขยับขยายที่สั้น โดยใช้ระยะเวลาเพียง 2 เดือน ซึ่งเร็วกว่าระยะเวลา ที่ตั้งไว้ได้ จากเดิม 6 เดือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Walter Williams ได้เสนอตัวแบบทางด้านการ จัดการ (The Model of Management or Management Model) (อ้างถึงในสมบัติ อารังธัญ วงศ์. 2546) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับสมรรถนะขีด ความสามารถขององค์การ จำเป็นจะต้องมีโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากร ที่อยู่ใน องค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการ หรือ มีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้จัดตั้ง คณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน รวมถึงการวางแผนการจัดสรร ทรัพยากร ทั้งด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ งบประมาณ ให้เพียงพอต่อการดำเนินการการการขยาย ขยะมูลฝอยไปพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

2.3 ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชน จากผลการศึกษาวิจัย จากผลการ ศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา มีความรู้ความเข้าใจการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอย่างดี สามารถอธิบายขั้นตอน และลงมือปฏิบัติได้ซึ่งสอดคล้องหลักการ 3Rs (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมควบคุม มลพิษกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กรมควบคุมมลพิษ. มปป.: หน้า 13-14) คือ Reduce ลด (คิดก่อนใช้) Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก) และ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) เป็นหลักการที่ มุ่งเน้นการลดปริมาณขยะ จากครัวเรือน ส่งเสริมการคัดแยกขยะจากต้นทาง เป็นการเพิ่มมูลค่า

หรือแปรรูปขยะ ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณขยะในภาพรวมทั้งประเทศลดลงทำให้ปริมาณขยะที่จะต้องเข้าสู่ระบบการกำจัดลดลง โดยมีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสนับสนุนจัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จึงเกิดหมู่บ้านต้นแบบในการลด คัดแยกขยะ

2.4 ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่รับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์การจัดการขยะ ด้วยวิธีขนย้ายขยะจากพื้นที่เก่าไปศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่เป็นอย่างดี ทั้งสื่อออนไลน์ หนังสือ หอกระจายข่าว จากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกษศิริ สุภาวิจิตร (2540) ได้นิยามการสื่อสาร ไว้ว่าสังคมที่มีการสื่อสารดี ย่อมมีเครือข่ายการสื่อสารประเภทต่างๆ ที่ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายได้กว้างขวาง ทำให้ประชาชนสื่อสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เท่าทันต่อสถานการณ์อันนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ทำให้ชุมชนโดยรวมพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน พิริยา วัชรโรทัย (2556) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากบ้านเรือน เทศบาล มีการคัดแยกขยะ ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์กรพัฒนาศักยภาพตนเอง ด้านการจัดการขยะ มีการวางแผนเป้าหมายในด้านการจัดการขยะมูลฝอย

2.5 ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการขยะ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า การดำเนินการจัดการขยะในศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ ทั้งทรัพยากรด้านบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือต่างๆ งบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง ณ ศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2559) ได้กำหนดมาตรการ 3 มาตรการได้แก่

1. มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด
2. มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
3. มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

มาตรการ ดังกล่าวเป็นมาตรการที่ช่วยลดขยะ ณ แหล่งกำเนิดให้นำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด และพัฒนาองค์ความรู้ใช้เทคโนโลยีผสมผสานอย่างเหมาะสมเพื่อให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการกำจัด ขยะมูลฝอยเก่า (ขยะมูลฝอยตกค้าง) ทั้งนี้ ต้องอาศัยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเอง

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ด้านการวางแผนการลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด นำขยะเหลือใช้แปรรูป รีไซเคิล เพิ่มมูลค่าสร้างรายได้กลับคือประชาชนในชุมชน เพื่อลดปัญหามูลฝอยในชุมชน ลดระยะเวลาการกำจัดขยะในบ่อกำจัดขยะ และปริมาณขยะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมประชาคม หรือการประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิจัยของ สุปัท จุลวงษ์ (2553) กล่าวว่า กลยุทธ์แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ความสำคัญในนัยยะกับประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยสนับสนุนและให้คำปรึกษา เพื่อมุ่งสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึง การได้ลงมือทำโดยประชาชน

2.7 ด้านภาวะผู้นำ จากผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้นำที่มีความรู้สามารถประสานงานต่างส่วนงานได้อย่างคล่องตัว และสามารถโน้มน้าว สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดประสาน หอมพูล และทิพวรรณ หอมพูล (2540) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมส่วนบุคคลที่มีกระบวนการใช้อิทธิพล หรือ อำนาจ ในการโน้มน้าวชักนำ หลอมรวมแนวคิดอันหลากหลายของบุคคลได้บังคับบัญชา หรือบุคลากรในองค์กร ดำเนินการ หรือกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้นในการวิจัยครั้งถัดไป ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลถึงประชาชนในชุมชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ ว่ามีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะมูลฝอย รวมไปถึงความพึงพอใจต่อศูนย์กำจัดขยะต้นแบบว่า มีความพึงพอใจ ทัศนคติ หรือ มีปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน หรือไม่อย่างไร

2. ควรมีศึกษาการเตรียมความพร้อม ของประชาชนในชุมชนอื่นๆของจังหวัด พระนครศรีอยุธยา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า มีแผนรองรับเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ รัฐบาลให้เป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society)

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรประชาสัมพันธ์และ รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบตระหนักถึงความสำคัญและการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดมากขึ้น เพื่อลดปัญหาที่ก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม พื้นที่ในการจัดการขยะและ ลดระยะเวลาการกำจัดขยะของเจ้าหน้าที่

4. ควรมีการจัดตั้งพัฒนาสิ่งแวดล้อม หรือศูนย์คัดแยกขยะในแต่ละชุมชน เพื่อ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน โดยอาจดำเนินการควบคู่ไปกับการจัด กิจกรรมต่างๆ เช่น ธนาคารขยะรีไซเคิล หรือ จัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะโดยตรง ซึ่งแยกออกจากกอง หรือหน่วยใดหน่วยหนึ่งอย่างชัดเจนสำหรับรับผิดชอบภาระงานโดยตรง เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

5.2.2 ข้อเสนอแนะครั้งถัดไป

1. ในการศึกษาครั้งถัดไป ควรศึกษา หรือการทำวิจัย ว่าหากบ่อฝังกลบขยะ ณ ศูนย์ กำจัดขยะต้นแบบ ถูกใช้งานเต็มที่แล้วนั้น จะมีการวางแผนในอนาคตว่าจะใช้พื้นที่ใดในการ จัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อรองรับป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นกรณีเดียวกับบ่อฝัง กลบขยะ ณ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ในการศึกษาครั้งถัดไป ควรศึกษาโรงไฟฟ้าที่เปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงานไฟฟ้า ที่อยู่ในระยะถัดไป ของการสร้างบ่อฝังกลบขยะ ณ ศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

Berman P., McLaughlin, M.W., Ingram, H.M., & Mann, D.E., (1978). *The Study of Macro and Micro Implementation*. Public Policy.

Department of Environmental Conservation. (2017). *What Is Solid Waste*.

Retrieved <http://www.dec.ny.gov/chemical/8732.html>

Edward George C. III. (1980). *Implementing Public Policy* Washington, D.C: Congressional Quarterly Press.

School of Changemakers. (2561). สถานการณ์ปัญหาขยะในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/11678>

Van Horn Carl E., And Donald S. Van Meter. (1976). "The Implementation of Intergovernmental Policy," in Charles O. Jones, and Robert D. Thomas Eds., *Public Policy Making in a Federal System*. California: Sage Publications, Inc. .

Van Meter. Donald S. and Van Horn. Carl E. (1975, February 6). The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework. *Administration and Society*. . *Administration and Society*. 6(4): 445-486.

กรมควบคุมมลพิษ. (2560). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนประเทศไทย ปีพ.ศ. 2559 กรุงเทพฯ: สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมฯ.

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2550.). สรุปสถานการณ์มลพิษ ประเทศไทย ปี2549. กรุงเทพฯ: : กรมฯ.

กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น กรมควบคุมมลพิษ. (มปป.). แผนปฏิบัติการ "ประเทศไทยไร้ขยะ" ตามแนวทาง "ประชารัฐ" ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559 – 2560). สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560, จาก <http://infofile.pcd.go.th/waste/ThaiPlanswithoutWaste.pdf...>

กรณีการ์ ซูซันท์. (2554). การศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ. (2559). แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย (พ.ศ. 2559 – 2564). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: แอดทีฟพริ้นท์.

กล้า ทองขาว. (2548). การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ : แนวคิด ทฤษฎี และแนวทาง

- การดำเนินงาน. โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี
สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. (2546). การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ. กรุงเทพฯ: บริษัท โกบอล
คอนเซิร์น.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2540). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. นครปฐม: ภาควิชาการสื่อสารและ
การประชาสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (2561). เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ.
- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2558). การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตาม
นโยบายรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และยุทธศาสตร์จังหวัด ประจำปี 2559 – 2560.
สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560, จาก
<http://www.ayutthaya.go.th/strategic/FileData/pdf/ClusterNew.pdf>
- จุมพล หินพานิช. (2547). การวิเคราะห์นโยบาย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี: โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตาภา สุขพล้า. (2548). การสื่อสารระหว่างบุคคล กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- จูปันท์ จุลวงษ์. (2553). แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อมุ่งสู่ชุมชนไร้ถัง กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลพนา อ.พนา จ.อำนาจเจริญ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติกร พูลภัทรชีวิน. (2559). สมรรถนะขององค์การ (*Organizational Capability*). จาก
[https://sites.google.com/site/gaiusjustthink/nida-
mpa/pa781/part2/smrthnakhxngxngkhkarorganizationalcapability](https://sites.google.com/site/gaiusjustthink/nida-mpa/pa781/part2/smrthnakhxngxngkhkarorganizationalcapability)
- ไทยรัฐ. (2555). ตะลึง! ขยะกองมหึมา สูงเท่าตึก 8 ชั้น โผล่กลางนาอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม
2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/298999>
- ธันยวัฒน์ รัตนศักดิ์. (2555). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณินิจการพิมพ์.
- นัฐฐา ทองช่วย. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบ
วงจรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์ และโชคสุข กรกิตติชัย. (2561). เปรียบเทียบนโยบาย ๔ รัฐบาล นายสมค์
สุนทรเวช นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และ นางสาวยิ่งลักษณ์ชินวัตร.
จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-ebbas/4govpolicy-230854.pdf>
- ประสาน หอมพูล และทิพวรรณ หอมพูล. (2540). จิตวิทยาธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

ผู้จัดการออนไลน์. (2555). *Dsi* ลงตรวจกองขยะล้นเมืองกรุงเทพฯ หลังชาวบ้านร้องได้รับความเดือดร้อน สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews..>

ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

(2559). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563).

พริยัตม์ วรณพฤกษ์. (2554). การปรับปรุงนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม). สงขลา: คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พริยา วัชรวิทย์. (2556). การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง. วท.ม. (การจัดการสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ไพบูลย์ แจ่มพงษ์; และ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์. (2560). การจัดการขยะมูลฝอย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2560). การจัดการขยะมูลฝอย. 1. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มยุรี อนุมานราชธน. (2547). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด กระบวนการ และการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: คณินิจการพิมพ์.

----- (2556). นโยบายสาธารณะ = *Public Policy*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เนท.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และศุภวรรณ ภิรมย์ทอง. (2558). การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. จาก สืบค้นจาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/view/80333/63997

วรเดช จันทรศร. (2543). การนำนโยบายไปปฏิบัติ *Policy Implementation*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สหยาบลิ้งก์และการพิมพ์.

วัลลภ ศัพท์พันธุ์. (2555). การนำนโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 4(1): 259-285.

วิธสา คงนคร. (2553). แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สงขลา: สำนักวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2557). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). โครงการจัดการแก้ไขปัญห
ขยะ (พระนครศรีอยุธยา) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา – โครงการผลิตไฟฟ้าจากการกำจัดขยะ
จ. พระนครศรีอยุธยา. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560 จาก

<http://www.publicconsultation.opm.go.th/phs/>

สถาบันดำรงราชานุภาพ. (มปป.). *Competency* : เครื่องมือในการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

กรุงเทพฯ: มปป. (เอกสารความรู้ สดร.ลำดับที่ 19/ปีงบประมาณ 2553)

สถาบันอยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (2559). ปัญหาไฟไหม้ภูเขาขยะ.

สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2561, จาก <http://asi.aru.ac.th/?p=2971>

สมบัติ อารังญวงศ์. (2546). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.

พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). รัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

สำนักงาน ก.พ. (มปป.). กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.

สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2561). จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จาก สืบค้นจาก

http://ayuttaya.old.nso.go.th/nso/project/search/result_by_department.jsp

สุนันทา พลทวงษ์; วรณลพ สอนงาม; และ วาทีต หวันทอก. (2551). คู่มือแนวทางการลด คัดแยก
และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย สำหรับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตรายกรมควบคุมมลพิษ.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระอยุธยา. (2559). ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559 จาก สืบค้นจาก

<http://aypao.go.th/aypao/datas/file/1484294586.pdf>

อาณัติ ติะปินตา. (2553). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ ภูวิทนพันธุ์. (2553). *Competency-Based Training Road Map (Trm)*. 2. กรุงเทพฯ:
เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

ภาคผนวก ก
หนังสือขอสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ ศธ 6918/ ๕1๙ ๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เนื่องด้วย นายวงศ์วรธรณ์ บุญวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ ไสยสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” ระหว่างเดือนสิงหาคม 2561 ถึงเดือนกันยายน 2561 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 083 987 8395

ที่ ศธ 6918/๒๑๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เนื่องด้วย นายวงศ์วรรณ บุญวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ ไสยสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” ระหว่างเดือนสิงหาคม 2561 ถึงเดือนกันยายน 2561 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 083 987 8395

ที่ ศธ 6918/ ๒ ๖ ๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๖ ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เนื่องด้วย นายวงศ์วรรณ บุญวัฒน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ” กับเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 คน และชาวบ้านในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่พื้นที่จัดการขยะแห่งใหม่ในตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างเดือนตุลาคม 2561 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 083 987 8395

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

เรื่อง การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับการสัมภาษณ์บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และประชาชนในบริเวณใกล้เคียง พื้นที่จัดการขยะแห่งใหม่ในตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาถึงกระบวนการการนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ และศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ
2. แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่องานวิจัยทางวิชาการเท่านั้น การตอบคำถามมิได้เกิดผลกระทบใดๆต่อตัวท่าน ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สละเวลาในการตอบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

(นายวงศ์วรรณ บุญวัฒน์)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
ชื่อเรื่อง การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ – สกุล..... อายุ..... ปี
2. อายุการทำงาน.....
3. ปัจจุบันตำแหน่งงาน.....
4. สังกัด

ตอนที่ 2

1. การนำนโยบายการจัดการขยะที่หน่วยงานของท่านได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติ
 มีความชัดเจนหรือไม่

.....

2. ท่านมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดการขยะอย่างไร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์
 ขั้นตอนต่างๆตามนโยบายจัดการขยะ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

3. ท่านมีกระบวนการดำเนินงานอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับการนำนโยบายการจัดการ
 ขยะไปปฏิบัติ

.....

4. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการนำนโยบายการจัดการขยะจากพื้นที่ตำบลบ้านป้อมไปยังตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปปฏิบัติได้สำเร็จ โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการเสร็จก่อนเพียง 2 เดือน สำหรับการขนย้ายขยะมูลฝอยไปพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ณ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

.....

5. ท่านคิดว่าการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ มีทรัพยากรเพียงพอหรือไม่

.....

6. ด้านโครงสร้างการดำเนินงาน ท่านคิดว่าการพัฒนา หรือ การการตั้งรับ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ หรือไม่

.....

7. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการติดต่อสื่อสาร หรือ ประสานงานกันภายในอย่างไร เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน

.....

8. ท่านมีการประชาสัมพันธ์ หรือ สื่อสารให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับการจัดการแก้ไขปัญหาขยะ หรือไม่ อย่างไร

.....

9. ท่านคิดว่าพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่ ที่ได้แต่งตั้งให้เป็นศูนย์กำจัดขยะต้นแบบ แห่งแรก และแห่งเดียว ณ ขณะนั้นมีปัญหา หรือปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบ ต่อการปฏิบัติตามนโยบายหรือไม่ อย่างไร

.....

10. ท่านคิดว่าแนวทางสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติเป็น
อย่างไร

.....

.....

11. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับการนำนโยบายการจัดการขยะไปปฏิบัติ เพื่อให้
ประสบความสำเร็จมากขึ้น

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่

ชื่อเรื่อง การนำนโยบายการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปปฏิบัติ

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ – สกุล..... อายุ..... ปี
2. อาชีพ

ตอนที่ 2

1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะในศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

2. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดการขยะมีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลหรือไม่

.....

.....

3. ท่านคิดว่าปัญหา และอุปสรรคของการจัดการขยะตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คืออะไร

.....

.....

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ประชาสัมพันธ์ให้ท่านทราบถึงการก่อตั้งศูนย์กำจัดขยะแห่งใหม่ หรือไม่

.....

.....

5. ประชาชนในชุมชน หรือ ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณพื้นที่กำจัดขยะแห่งใหม่นี้
มีส่วนร่วมในการกำจัดขยะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

ภาคผนวก ค
ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์

ภาพประกอบ 7 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 8 การลงพื้นที่สัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 9 การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 10 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่กำจัดขยะแห่งใหม่
จากนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 11 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (1)

ภาพประกอบ 12 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2)

ภาพประกอบ 13 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนม่วงหวาน ตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวงศ์วรรณ บุญวัฒน์
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลศิริราช
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

